

ЖОВТЕНЬ 1978 Ч. 9

OCTOBER 1978 No. 9

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ЖОВТЕНЬ 1978 Ч. 9

OCTOBER 1978 No. 9

ЗМІСТ

Голод — 1933	1
О.С.П. СКВУ — Нью-Йорк — 23 - 26 листопада 1978	3
Наша обкладинка	3
М. Барагура. Ольга Ціпановська — "Тітка Оля"	4
Український Музей	6
О. Кузьмович. Історія постановя килима	6
О. Генґало відійшла у Вічність	7
Г. Романишин. Українська телевізійна програма в Торонто	7
С. Андрушків. Музичний садочок	8
М. Барагура. Самостійна праця дітей і поміч батьків	9
М. Перехожа. У першому бою	11
Л. Костенко. Поезії	12
Др. І. Сеньків. Чорненький тернок оченька її	13
Зоя Когут. Дорогі Друзі!	14
Тільки між нами і телефоном Л. Калинович	17
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	18
М. Галин Блак. Тітка Америка	19
Вісті з Централі	20
Лідія Бурачинська — українка року	21
СФУЖО	22
Що читати	23
Our Life	24
Харчування Л. Гриців. Галушки	28
Вишивка. Хлоп'яче вбрання з Бойківщини	29
Хроніка Округ. Округа Дітройт	30
Замість квітів	33 36
Нашим малютам	34
Пресовий фонд Н. Ж.	обкл.

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor **Uiana Llubovych**
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за зйнятком серпня.
Редактор — Уляна Любович
Редакційна колеґія: Світляна Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Марта Тарнавська.
Our Life — Марта Бачинська
"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.
Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.
Передплата в США і Канаді: річна...11.00 дол. піврічна...6.00 дол.
Поодиноке число 1.15 дол.
Річна передплата: в Англії... 2½ ф. ст., в Австралії... 5 а. д. у Франції... 20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Бельгії...250 б. фр.
Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.
Subscription in the United States of America and Canada 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15.
In England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"

ГОЛОВНА УПРАВА
СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця голови
Люба Волинець — заступниця голови
Христина Навроцька — заступниця голови
— заступниця голови
Ірена Чайківська — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспонденційна секретарка
Олександра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка

ВІЛЬНІ ЧЛЕНКИ

Оля Гнатейко
Марія Томоруг

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна
Дарія Маркусь — культурно-освітня
Ірина Руснак — музейна — мистецька
Ірина Лончина — виховна
Теодозія Савицька — суспільної опіки
Ірина Качанівська — суспільної опіки
стипендій
Олена Процюк — пресова
Марта Терлецька — зв'язків
Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Поля Книш — член
Надія Попель — член
Евгенія Новаківська — заступниця
Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо
Марія Юзефович — Чікаґо
Наталія Данипенко — Філіпдельфія
Лідія Гладка — Нью Джерзі
Рома Дигдало — Дітройт
Олександра Кіршак — Нью Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк
Ірина Скочдополь — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА**"НАШОГО ЖИТТЯ"**

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Geroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

Українці демонструють проти визнання Росії, яка голодом винищує населення України. Знімок з Нью Йорк Поуст. 18 листопада 1933

Ukrainians demonstrating against Soviet recognition protest its policy of genocide by starvation of the Ukrainian population. New York Post Photo. Nov. 18, 1933.

Перегортаємо вирізки з давніх, 1933 - 1944 рр., газет, львівських і тих, які виходили в Америці, в тому теж з "Нью Йорк Таймсу"-у й інших американських часописів. Бачимо фота: ряди демонструючих проти нелюдського винищування населення України. Знімки демонстрантів, а теж тих, які проти демонстрантів виступили, тобто прихильників комуністичного режиму. Читаємо голоси не тільки українців, але й чужинців, які виступали з протестами, або піддержували акцію помочі голодуючим в Україні, демонстрації в Парижі, в Нью-Йорку; виступи на міжнародних конвенціях, у лондонському парламенті. Ось відозва Об'єднання Українських Організацій Америки. Її наголовок: "Рятуймо Україну від голодової смерті" А починається так:

"Чужинець, д-р Евальд Амменде, генеральний секретар Європейського Конгресу Національностей, проголосив звіт про голодову катастрофу на Україні. Отой звіт про вимирання населення радянської України з голоду закінчив він запитом до цивілізованого світу: чи він ще й далі глядітиме, як умирають на Україні мільйони людей з голоду, чи може захоче таки прийти з поміччю нещасним жертвам і скинути з себе тим чином закид безсердечности і ганьби".

Після обговорення ситуації в Україні відозва кінчається так:

"Стараймося заінтересувати вимираючою з голоду Україною американський уряд і американські політичні та гуманітарні установи. З усіх наших віч шлім резолюції до Американського Червоного Хреста й просім про зорганізування допомоги голодуючій Україні.

А що тепер є актуальною справа визнання Союзу Советських Соціалістичних Республік Америкою, звертає-

мося як громадяни цієї землі до уряду у Вашингтоні з проханням, щоб він, поки вирішить справу визнання советів, вислав до советів Американську Комісію, яка перевірила б політику Москви супроти тих держав, що входять у склад СССР. Зокрема домагаймося провірення з боку Америки політики Москви супроти України, найбільшої складової частини СССР, отої з природи найбагатшої в Європі країни, на якій земля, як подають большевицькі офіційні звідомлення, нема посухи ні масових бунтів, а де панує такий голод, що доходить уже до людодівства.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

Омелян Ревюк, предс; Микола Мурашко, заст. предс.; д-р Лука Мишуга, секр.; Володимир Кедровський, фін. секр.; Микола Данильченко, касієр.

Союз Українок Америки створив тоді "Комітет негайної допомоги голодуючій Україні" В газетах появилися численні відозви того Комітету, який закликає складати фонди для допомоги голодуючим. Відозви підписала д-р Неоніла Пелехович. На виграші лютерій на допомогу голодуючим мистці віддають свої твори. Бачимо список, де на першому місці у списку виграшів є твір Олександра Архипенка.

Ті вирізки це одно джерело інформації. Але в нас теж цінна кореспонденція Єлисавети Скоропадської, дочки гетьмана Павла Скоропадського. Цю кореспонденцію передали нам фундатори літературного та наукового конкурсів Леся і Петро Ковалеви. У течці два комплекти листів гетьманівни Єлисавети Скоропадської до Петра Ковалева. Один комплект листів стосується якраз голоду 1933 - 34 років. Другий, пізніший, це акція помочі Закарпат-

Наша обкладинка. Подільська дорога. Фото Олександр Пежанський

Our cover: a country road in Podilia. Photo: Alexander Pezhanskyi.

ській Україні в 1939 році. Тепер переглядаємо ті листи, які стосуються Комітету допомоги голодуючим на Україні. У першому листі з дати 30. IX. 1933 Єлисавета Скоропадська звертається до д-ра Ковалева з проханням увійти в склад того комітету й бути його представником у Швейцарії, старатися представити справу голоду у Лізі Націй в Женеві.

З дальших листів довідуємося про склад того комітету, якого головою була саме Єлисавета Скоропадська. Ось проєкт летючки, який комітет видав різними мовами:

"До Твого серця, брате, сестро.

Західноєвропейський високий представник церкви, який щойно повернувся з країни голоду, каже, що коли допомога нещасним не буде зорганізована негайно, то тієї зими може вимерти з голоду 12 000 000 душ.

Не відкладай на завтра те, що можеш зробити нині".

Свідчить ця кореспонденція про заангажування й глибоку відданість справі як Єлисавети Скоропадської так і цілого числа визначних українців. Про цікаву постать Єлисавети Скоропадської, непересічної скульпторки, а теж діяльної не тільки в гетьманському русі, але й усюди там, де могла принести допомогу, появиться стаття в найближчому числі "Нашого Життя" Сьогодні згадуємо про Єлисавету Скоропадську у зв'язку з нашою темою голоду в Україні, бож її акції допомоги поминути не можна.

Можливо, що в Україні не знали про те, що тут земляки голодуючих добиваються розголосу про те, що діється в

Україні. Чи і в якій мірі акція допомоги досягла потребуючих — теж не знаємо, бож залізна занавіса вже тоді відтинала нашу батьківщину від світу. Єлисавета Скоропадська у своїх листах згадує, що одержала потвердження про те, що посилки доходили до адресатів.

Голод — страшне слово, але не всі, мабуть, можуть собі його уявити. В сьогоднішніх американських журналах знаходимо інколи оголошення, які заохочують помагати голодуючим дітям у відсталих країнах. При оголошеннях поміщують світлина заголоджених дітей. Їх вид вражає нас. Можливо, ми чимскоріше перелистовуємо сторінку бо ми вражливі і не любимо оглядати прикрих картин. Але голод, якого жертви бачимо на тих світлинах, є наслідком або стихійних нещастя, як повідь чи посуха, або перенаселення, знищення країни війнами, недостатком їжі у відсталих господарсько країнах. Але голод в Україні 1933 р. був викликаний штучно, як засіб боротьби й знищення населення; як засіб боротьби за "добро працюючого люду" А діялося це на землі, яку звикли називати шпихлірем Європи. Її багатство, природні скарби, бували часто причиною наїздів, бо була вона ласим куском для наїзників. І саме там, де золотилася пшениця, гинули з голоду ті, які її засівали, які з діда-прадіда управляли багату чорну землю.

Кожна смерть страшна, смерть дітей сама собою жахлива. А там вони гинули в повільних муках голоду.

Це вони не дозволяють нам забути про минуле, це вони кажуть нам повторяти світові так, як це робили наші земляки в Галичині і тут у ті голодні роки. Кричати й голосити світові про те, що діялося. Деякі, особливо молодші, що родилися у вільних багатих країнах, можливо, неспроможні уявити собі, що це таке терпіння від голоду. Тут же існує радше проблема надміру, конечність недоїдати для здоров'я. Навіть ті, хто, співчуваючи Валентині Морозові і іншим, які в неволі голодують для протесту, навіть ті, які, зазначаючи свою солідарність, переводять тут голодівку — можуть тільки приблизно уявити собі стан постійного недоживлення чи голоду. Але уявити собі треба і треба казати світові про те, що наш народ не менше, а, мабуть, більше потерпів від запланованих знущань, ніж інші народи, які вміють про себе говорити й переконати світ про своє мучеництво.

В числі за червень помістили ми розповідь очевидця тих часів, а сьогодні найдете те оповідання яке авторка Любов Дражевська написала англійською мовою.

Відозва Комітету Негайної помочі Голодуючій Україні. У списку речей призначених на вигравку 1) Різьба з бронзи Архипенка

Reply of the Emergency Aide to Ukraine Under Starvation Committee. Among the list of objects intended for lottery 1) Bronze sculpture by Archipenko.

Комітет Негайної Помочі Голодуючій Україні

Ратуйте голодуючих на Україні!

Не тисячі, а мільйони Українців із голоду хочби й найменчий, не одного виратують від смерті. Ваш дарунок

Наш Комітет уряджує вигравку прекрасних і високоцінних речей на цю ціль, а Ває проєсть про цю ціль тільки можна, між чужими своїми.

Ніхто не сміє відмовитися зайнятися продажою тік а й ніхто не повинен відказатися купити, оден чи більше тікетів.

Ціна одного тікета 10 центів.

НА ВИГРАВКУ Є ТАКІ РІЧІ:

- 1) Різьба з бронзи, нашого артиста Архипенка.
- 2) Шовкова (піряна) кофдра.
- 3) Обруч (вишиваний).
- 4) Дялька (в українськім строк).
- 5) Різьблена дерев'яна скринька (в українськім стилі).

По розпродажу тікетів, книжочки іменами та адресами відослати нам, враз із трітніми найтальше до 20-го мая ц. р.

День вигравки, 30-го Мая.

За Комітет:

Др. НЕОНІЛІЯ ПЕТЕХОВИЧ.

Нью Йорк, 11 1934.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ НЬЮ-ЙОРК 23-26 листопада 1978

Український Конгресовий Комітет Америки запросив Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ) відбутися Третій Конгрес у Нью-Йорку. Господарі взяли на себе не абияке завдання, яке вимагає великих фінансових, фізичних і моральних сил. У допомогу їм станула громада, з організованим жіноцтвом на чолі, бож нікому не повинна бути байдужа справа СКВУ. Навпаки, ми всі повинні бажати, щоб цей Конгрес пройшов якнайкраще, з таким самим успіхом, як пройшов Перший Конгрес, який теж відбувався у Нью-Йорку.

Перед українською громадою світу стоїть питання: бути — чи не бути. Стоїть питання спільного фронту і спільної настанови до різних проблем, яке сучасне життя ставить перед нами. Усі ці завдання видаються банальні. А питання ще банальніші, бо стільки разів повторювані:

"Боже нам єдність подай..!" співають не тільки в церкві, але співають також і наші політичні партії, твердо впевнені в тому, що тільки під проводом якраз їхньої партії така єдність буде можлива...

Оплакують долю "нескореної батьківщини" та в її ім'я роблять багато незрілих та непродуктивних дій. Точного знання про те, як і чим ця батьківщина живе, що думає — немає. Віримо, що всі українці в рідному краю прагнуть до волі, але скільки їх там живе — не знаємо. Скільки з них виїхало з України добровільно чи під натиском, де вони живуть, що роблять, з ким одружуються, як виховують дітей — не знаємо. Скільки з них повертається додому? Чи нам цікаво це знати, а чи нам байдуже?

А що робить наша громада у "вільному світі?" Де є тисячі українців, які відійшли, або ніколи не пристали до громади, і чому? Тисячі молоді, якої ніяк не притягнеш, або молоді, яка знеохочена нашим громадським неладом теж подалася в чужий світ, забуваючи, хто вони і чиї вони діти... І хто має боронити "нескореної батьківщини", коли старші

робляться ще старші та їх щораз менше, а тисячам молоді не в думці громадські справи...

Де і хто вони — наш майбутній провід? У наших організаціях не бачимо багато зрілого, молодого доросту... Чому?

Наше жіноцтво не відбігає далеко від загального сумного образу нашої еміграції. У рядах організованого жіноцтва не бачимо багато молодих чи молодших жінок. Не бачимо професіоналіток. Не бачимо робітниць. У центральних громадських організаціях майже немає жінок на провідних постах, а головами цих організацій є чоловіки. Де є наші княгині Ольги? Якщо наше жіноцтво думає, що воно має Богом дану рівноправність, то треба думати, що лихо нагородило нас, українок, байдужістю і.. обдарувало нас ліниством...

Здається, що ці питання і багато інших повинні бути вихідною базою для багатьох дискусій на Світовому Конгресі. Оборони наших в'язнів і батьківщини неможливо відділити від турботи про положення нашого населення в діаспорі та втримання коріння нашого походження. Словами, криком не виберемо для себе нічого. і, коли дехто вважає, що завданням еміграції є виключно "кричати", а завданням українців в Україні є здобувати знання, позиції і.. терпіти, то слід завважити що принайменше треба нам знати, як, коли, де і про що кричати. У світі є багато галасу і без нашого крику, та щораз менше охочих його слухати.

Віримо, що Світовий Конгрес виправдає наші бажання і надії на краще завтра нашої спільноти. Запрошуємо наших членок і жіноцтво поза межами наших жіночих організацій взяти численну участь у нарадах Конгресу та в усіх його імпрезах. Також запрошуємо їх узяти масову участь у Жіночій сесії, що її влаштовує Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) напередодні Конгресу.

О. С. П.

НАША ОБКЛАДИНКА

Нашу обкладинку у цьому числі прикрашує світлина роботи Олександра Пежанського. Пишемо знову, бо вже не раз користали ми з його немалого архіву фотографій, в якому його дружина і дочка (сама теж добрий фотограф) зберігають неоцінені мистецькі, а заодно документальні знімки Олександра Пежанського. Про нього містили ми коротеньку нотатку в числі за липень-серпень 1973 р. Тоді то на обкладинці "Нашого Життя" була фотографія бойкині зі Славська при сінокосах. У листопаді 1975 р. на обкладинці найдемо мистецьку світлинку львівської т. зв. Волоської

церкви, а в числі 5 за 1974 р. на першій сторінці знімок, який О. Пежанський назвав "Спрацьовані руки", який був нагороджений на виставці УФОТО в Н. Й. у 1970 р.

Тепер фотографування дуже поширене й популярне. Існує величезна кількість апаратів з різними упрощеннями й можливостями. Цей хто фотографує не мусить наставляти світла, об'єктиву, майже все апарат виконує автоматично. Але на виставках оглядаємо багато знімок, які технічно навіть досконалі, але не мистецькі. Фотографіки хочуть інколи звернути увагу й притягають технічними "трюками" Але мистецька фотографія вимагає від автора багато

більше: не тільки вибір об'єкту, його освітлення, але саме висвітлення та відбитки дають можливість виявити вмільість і мистецький смак. Інколи та ж світлина вміло опрацьована дає зовсім інші несподівані ефекти.

ПОДЯКА

Пані Дора Горбачевська свій гонорар в сумі 50.00 дол., який одержала за доповідь на панелі "Сьогоднішня українська дитина — майбутнє українського народу" під час 18 Конвенції СУА складає на Виховний Фонд СУА. Пані Горбачевській щиро спасибі.

Ірина Лончина
виховна референтка СУА

ОЛЬГА ЦІПАНОВСЬКА — "ТІТКА ОЛЯ"

На переломі 19-го і 20-го століть на Західніх Українських Землях, зокрема в найбільш висуненому на захід їх бастіоні — княжому Перемишлі, а згодом у Львові проживала й діяла кольориста жіноча постать, сповнена патріотизму, любови до ближнього, учителька-педагог і організатор українського шкільництва, приятелька молоді, піяністка і діячка в ділянці українського музичного й хорového мистецтва, громадсько-суспільна трудівниця, зокрема в українському жіночому русі, харитативна працівниця, яка без розголосу, без бажання слави безкорисно віддала свої таланти, знання і серце в жертву своєму народові — Ольга Ціпановська.

Ольга Анна Ціпановська народилася в 1861 році в Мізуні к. Калуша в українській патріотичній родині інженера-гірника й винахідника Кипріяна Ціпановського й Олександри з Хотинецьких.

Хоч О. Ціпановська не мала вищої освіти, бо в тих часах доступ до університетів для жінок був закритий, вона здобула педагогічну освіту в учительській семінарії в Перемишлі, склала професійний вчительський іспит та досягнула додаткові кваліфікації для навчання в "виділівках", тобто вищих ступнях початкових шкіл. Її спеціальністю були педагогічні предмети — педагогіка, педологія, психологія, дидактика й методика. Вчила теж української мови.

Музичний Інститут у Перемишлі 20-ті роки: посередині Ольга Ціпановська, третій зліва — Роман Савицький, четверта зліва — Володимира Божейко, четверта справа — М. Данилевич, вгорі — Юрій Крих.

The Music Institute in Peremyshl in the 1920's: (middle) Olha Cipanovska, (3rd left) Roman Sawycky, (4th left) Volodymyr Bozhayko, (4th right) Maria Danylevych, (top) Jurij Krych.

Ці знання й кваліфікації дали їй змогу швидко посуватися по ступнях професійної кар'єри.

Педагогічну діяльність почала в 1880 р., дворічною безплатною практикою, як допоміжна вчителька жіночої школи СС Бенедиктинок в Пере-

Ольга Ціпановська в розмові з митрополитом Андрієм Шептицьким.

Olha Cipanovska in conversation with Metropolitan Andriy Sheptytskyi.

мишлі. В 1890 р. стала тимчасовою вчителькою 6-класної жіночої школи. Від 1892 р. дістала посаду заступниці старшого вчителя жіночої вчительської семінарії в Перемишлі, з 1893 р. була вчительською школи вправ у цій семінарії, врешті в 1902 р. стала повною вчителькою в цьому учбовому закладі. На цьому становищі працювала аж до переходу на емеритуру в 1925 р. після 45 років вчителювання.

Переїшовши на пенсію, як вільна слухачка, відвідувала виклади з психології й педагогіки в львівському університеті, щоб поширити й поглибити знання з улюблених ділянок своїх зацікавлень.

О. Ціпановська була педагогом не лише з освіти й професії, але і з покликання та з вроджених обдарувань і замилювання. Ці її прикмети оцінювала шкільна влада, яка ставилася до неї з респектом і кількакратно висказала їй письмове признання. Шкільна молодь, яку Ціпановська вчила, оточувала її любов'ю й пошаною. Свій вчительський авторитет вона здобула не лише фахово-професійним знанням і вмінням передати їх учням, але й своєю погідною, опанованою вдачею й знанням психології молоді. Це давало їй змогу втримувати необхідну в навчальному процесі дисципліну й налагодити співпрацю учнів і вчителя.

О. Ціпановська була не лише вчителькою й вихователькою, але й організаторкою шкільництва й виховного сектора українського національно-культурного життя. Коли версальський і ризький договори зобов'язали Польщу забезпечити права національних меншин, Ольга Ціпановська заснувала в 1920 рр. учительську семінарію з українською

мовою навчання. Школа приміщувалася в Інституті для Дівчат. Це було велике досягнення, бо в цьому учбовому закладі здобували педагогічну освіту майбутні українські вчительки. Ціпановська вчила в цій семінарії психології й педагогічних предметів. Вона вчила не лише теоретично, але й давала своїм ученицям практичні вказівки й поради так з ділянки професійної праці, як і з щоденного життя.

О. Ціпановська любила молодь і допомагала їй порадою, опікою, а навіть матеріально, підшуковуючи здібним дітям приміщення, виклопотувала утримання, оплату за навчання, а навіть платила за них з власних фондів. Вона брала участь у житті й діяльності учениць поза програмою шкільного навчання. Під її провідом семінаристки кожного року брали участь у церковно-національній процесії-маніфестації на могили поляглих за волю України в Пикуличах к. Перемишля.

О. Ціпановська мала зрозуміння для фахово-ремісничого шкільництва. Бувши головою заснованою нею "Труду", вона зорганізувала кравецьку школу-верстат. Була її керівничкою, вчителькою й касиркою. Всі ці обов'язки виконувала безкоштовно.

В 1932 р. заклала школу домашнього господарства в Перемишлі, в якій українські дівчата навчалися хатньої роботи, куховарення й плекання немовлят.

Обдарована музикально, присвятилася музиці й співові. Не мала змоги відбути повних музичних студій, вона обмежилася до навчання гри на фортепіані, гармонії, сольового й хорового співу, диригентури. Основні знання з цієї ділянки мистецтва здобула у проф. Людвіка Діца, учня Монюшки, лавреата Варшавської Консерваторії, директора Музичного Товариства й учителя співу в учительській семінарії. Він дав в 1891 р. таку її оцінку: "В часі науки проявила багато таланту, покінчила всі відділи зі знаменитим поступом і може зі справжньою користю для учнів вчити ці предмети".

Решту здобула наполегливою працею. Засвоїла неабияку фортепіанову техніку, зокрема вдало виконувала музику до творів Шевченка і композиції М. Лисенка. Виступала самостійно і була акомпаньаторкою на концертах у Перемишлі, Львові, Ярославі, Відні. Виконувала фортепіановий супровід на концерті Модеста Менцінського в Перемишлі (1909), з яким в'язали її дружні взаємини, акомпаньувала Соломії Крушельницькій на її виступі в Перемишлі (1913).

Під час учительювання в семінарії зорганізувала й була диригенткою дівочого хору, який співав у церкві й кожного року брав участь у концерті в пошану Т. Шевченка. Була членом хору Т-ва "Боян" в Перемишлі, оснувала перемишльську філію "Музичного Інституту" і впродовж десяти років була його директоркою. Після переходу на емеритуру й перебування у Львові далі була членом "Бояна", а в Музичному Інституті організувала зустрічі й вечірки наших музик. Під її опікою навчався талановитий волинняк Юрій Крих, що став скрипалем і вчителем музики.

Окрему ділянку в житті Ціпановської становила

харитативна діяльність. Почалася вона в 1914 р. внаслідок примусової евакуації Перемишля під час облоги міста царськими арміями. Ціпановська віддала свої послуги потребуючим, працюючи у Відні безкорисно в "Комітеті для виселенців" і в "Червоному Хресті"

Вдруге присвятилася харитативній праці, заснувавши в Перемишлі т-во "Брат Братові" (1917) для допомоги емігрантам зі Східних Земель України. З почину О. Ціпановської постала в Перемишлі бурса "Захист" для дітей втікачів з Наддніпрянщини. Допомагала не тільки дітям, але й убогим, служницям і жебракам.

Ця її жертвна готовість нести допомогу потребуючим стала причиною її героїчної смерті — померла 10-го грудня 1941 р. у Львові від висипного тифу, піклуючися вояками-українцями Червоної Армії, звільненими з німецького полону.

Бажання допомоги ближнім винесла О. Ціпановська з родинного дому. Коли в 1914 р. померла її сестра Євгенія, а її чоловіка адвоката, громадського діяча і посла до парламенту д-ра Данила Стахури цього самого року вивезли москалі з Самбора на трирічне заслання, О. Ціпановська заопікувалася п'ятіркою їхніх малолітніх діток.

Ольга Ціпановська поміж китицями квітів, які подарувала їй на прощання 1933 р. українська громада в Перемишлі.

Olga Cipanovska with bouquets of flowers given her in farewell by the Ukrainian community in Peremyshl in 1933.

Докінчення на ст. 16

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE ·
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ В НЬЮ-ЙОРКУ.

Список осіб, які подарували речі для Українського Музею:
Ксеня Бабяк, Нью Гайд Парк, Н. Й. — вишиваний рушник львівської області і три рушники тернопільської області.

Ізидора Борисова, Піскаатавай, Н.Дж. — зразки вишивок настилування і вирізування та ковнірець сорочки О. Пчілки, полтавське вирізування.

Ляриса Вацке, Едмонтон Альб.- вишиваний рукав, ткану перемітку і знімки.

Евгенія Вербицька, Торонто, Онт. — три килимчики.

Катря Гуцал, Ст. Люїс, Мн. — полтавський рушник з 20-их років.

Марія Гретчин, Асторія Н. Й. — Українські гроші — 1000.00 карбованців.

Марія Козак, Воррен Міч. — скатерть з Покуття. Оксана Кордуба-Еліяшенко, Тіволі, Н.Й. — українські гроші з 1918-1920 років 8 штук карбованців і гривень.

Ольга Кузьмович, Бабилон, Н. Й. — косівський килим на зразок килима Івана Мазепи.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

500.00 — Український Конгресовий Комітет Америки.

По 250.00 — Союз Українців Католиків "Провидіння" — Філядельфія, Па.

По 25.00 — Андрій Тропак, Нью-Йорк, Н. Й., Марія Занін, Огайо, Севен Гілс.

По 10.00 — Л. Марковська, 59 Відділ СУА, Бальмор, Мд., Олена Мудра, Рочестер, Н. Й.

По 13.00 — Володимир Грицин, Н. Йорк, Н. Й.

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЧКИ:

Юлія Дашко, Бронкс, Н. Й. — 12 штук виплетених курочок.

Щиро дякуємо

Марія Шуст

Директор Українського Музею.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ ЖЕРТВОДАВЦЯМ, ЩО ВСІ ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ МОЖНА ВІДЧИСЛЯТИ ВІД ПРИБУТКІВ ПРИ ПОДАТКОВИХ ЗІЗНАННЯХ.

Ольга Кузьмович подарувала Українському Музеєві килим (гл. список) а wraz з килимом, його історію

ІСТОРІЯ ПОСТАННЯ КИЛИМА

Моя Мама Олена Федак-Шепарович знайшла кусок килима в Музеї ім. Т. Шевченка у Львові за допомогою відомої мисткині Ірини Гургулі. Під уйм куском виставленим у Музеї був підпис: Власність гетьмана Івана Мазепи.

Кусок показував на чорному тлі чотири мотиви китиць квітів, кожна інакша взором.

На прохання моїх батьків, мистець Роберт Лісовський відрисував ці чотири китиці квітів таким способом, щоб можна їх виконати. На цій підставі відома перед 2-гою світовою війною мистецька робітня килимів Куриленка (імени не пам'ятаю) в Косові виконала цей килим. Робота коштувала 10 ам. долярів і тривала понад рік, тому що вимагала великої уваги у виконуванні, бо мотиви квітів такі різні. Виконано точно навіть із знаком гетьмана Мазепи у розі килима.

Знімка килима була поміщена в "Новій Хаті", а на бажання мами робітня Куриленка зобов'язалася не виконувати ніодної копії цього килима.

Килим чудом уратувався у 2-ій

світової війні у скрині, що відбула облогу Берліну. Більшовицькі вояки після зайняття Берліну проколювали скриньку своїми "штиками", але діри в килимі незначні.

Уже тут я дала килим до хемічної чистки і переховання на літо. Через помилку його переслано із килимами

американської родини до Каліфорнії, але щасливо вони його повернули.

Килим є унікатом, тому бажаю передати його до Українського Музею в Нью-Йорку, щоб там зберігся.

Ольга Кузьмович

Бабилон, серпень 1978 р.

ОКСАНА ГЕНГАЛО ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ.

Oksana Gengalo

Глибокий смуток огорнув українську громаду, зокрема українське жіноцтво, коли пролунала трагічна вістка, що 26 лютого 1978 р. не стало між нами сл. п. Оксани Генгало. Покійна була визначною громадською діячкою у різних галузях нашого культурного, політичного і громадського життя. Велику втрату відчув зокрема 20 Відд. СУА ім. Олени Теліги в Філадельфії, в якому Покійна була діяльна понад 25 років. Головною сферою її зацікавлень було відтворення народних обрядів і обичаїв та етнографія в широкім обсязі; Оксана Генгало своїми інтерпретаціями нашої обрядовості і народної словесності відтворювала предвічну духовість української нації і тим вона багато причинилася до того, щоб правдиву народну символіку передати як заповіт молодому поколінню. Це виконувала вона в

різних формах, — навчаючи молодь в Таборах Молоді УЗХ в оселі ім. О. Ольжича впродовж 30-ти років, проводячи традиційні "Щедрі Вечори" 20 Відділу в дусі різних частин України, і культурні програми як многолітня виховниця в "Пласті" її особиста висока культура, ерудиція спонукували вишукувати для тих програм джерельні матеріали. Сл. п. Оксана Генгало була також визначною членкою головної управи Українського Золотого Хреста та головою 20. Відділу УЗХ в Філадельфії. В Українській Зол. Хрест вложила Покійна багато своєї душі і свого досвіду та знання, а головне незламного патріотизму і невсипущої праці.

Сл. п. О. Генгало була також довголітньою членкою Управи СФУЖО, де завжди високо цінили її продумані пляни й почини і її духову зрівноважність.

Народилася сл. п. О. Генгало в 1907 р. в Кракові в культурній родині Голубінків, мати її з родини Мироничів з Бережанщини. О. Генгало закінчила німецьку гімназію в Опаві в чеській Сілезії. Вищі студії закінчила в Карловім університеті в Празі магістеркою в германістиці в 1937 р. Українські предмети студіювала у проф. Олександра Колеси. Після закінчення студій учительвала в Карпатській Україні — в Хусті, Сваляві й Мукачеві. Викладала в Державній Торговельній Академії в Мукачеві, Сваляві й Братиславі та Берні. Впродовж своїх студентських років Покійна була дуже діяльна в громадським і політичним житті: з юних років належала до ОУН; в Празі була в Управі Академічної Громади, згодом членкою ЦЕСУС-у. Завжди була діяльна в Пласті і займала відповідальні становища в Пласті; — була в Команді Пласту в Празі. Під час боротьби за свободу

Карпатської України в 1938 - 39 р. була "січовичкою" і гордо носила січову уніформу. Від 1940 - 45 р. була в Мюнхені, де й одружилася з Петром Генгалом, близьким їй щодо політичних і суспільних переконань і настанови в праці. В 1950 р. переїхала з чоловіком до Америки, де негайно включилася в громадське життя, — в жіночі організації і пластову діяльність в першу чергу. В УЗХресті зорганізувала в Філадельфії світличку для дітей, а щорічно проводила Табори Молоді УЗХ в Лігайтоні. Навіть останнього року, вже важко хвора, завзято працювала з молоддю, віддаючи їй все своє знання, свою любов і рештки своєї життєвої снаги. Національне і релігійне виховання молоді було в центрі її дії. — Покійна, була довгі роки в Управі ЗУАДК-у, де вклдала своє серце і своє вміння керувати допомогивми акціями; особливо займали її акції допомоги пошкодованим від землетрусу в Югославії для Бачванських українців та допомога потребуючим землякам в Бразилії. Покійна була також діяльна в Екзекутиві та Політичній Раді Українського Конгресового Комітету, а останньо провела велику працю привідзначенні 200-ліття США та 100-ліття українських поселень в Америці, зокрема в Мистецькій Комісії, де була душою завдяки своєму знанню образотворчого мистецтва і скульптури і любові до нього. Найбільша вартість праці сл.п. Оксани Генгало була в якості і глибині її та в надзвичайному її характері, — в згідливості і в погідності духа при довголітній затьжній недужі, з якою боролася так, як колись славна Леся Українка із своєю недугою.

Нехай же чужа земля буде легка для нашої Посестри — Незабутньої Оксани з Голубінків Генгало!

Вічна їй пам'ять!

УКРАЇНЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА В ТОРОНТО, КАНАДА.

Українська громада м. Торонто збагатилася українською телевізійною програмою.

Керівниками програми є: докторантка Торонтського університету Ірина Макарик та Юрій Ключас.

Програма почалася в вересні 1977 р. і регулярно передається щосуботи рано, триваючи одну годину.

На цій програмі переводяться інтерв'ю з визначними особами в українському житті, подаються виступи ансамблів, хорів, танцювальних груп. Також розглядається діяльність українських установ, шкіл, дитячих садочків.

Народжені на чужині, поза межами України, молоді керівники телевізійної програми володіють літе-

ратурною українською мовою, на славу батькам, які їх виховали.

Від 1 травня 1978 р. ця програма висвітлюється також у Саскатуні, Ріджайні і Мусджав.

Вдячність громади виявляється в величезній кількості листів, що надходять на адресу телевізійної програми.

Т. Романишин

Музичний садочок під проводом Марти Савицької

Musical Kindergarten directed by Martha Sawycky.

Наймолодшими виконавцями IV Українського фестивалю, який проходив у червні 1978 року в Гарден Стейт Артс Сентер у Нью-Джерзі, були учасники Українського музичного дошкілля. Під проводом своєї вчительки Марти Шлемкевич-Савицької та з захоотою своїх мамів, вони виконали казку-пантоміму "Найкраще місце в світі". Приємно було спостерігати, як три-, чотири- і п'ятирічні діти, відповідно перевдягнені, уважно прислухуючися до фортепіанової музики, в повному зосередженні виконували ролі гномиків, світлячків, метеликів, лисичок тощо.

Марта Шлемкевич-Савицька вже шостий рік провадить музичний садочок-дошкілля при Українському музичному інституті в Ньюарку. Її учні це малюта, яких мами привозять не раз з далеких околиць двічі на тиждень на двогодинне навчання-забаву. Від початку до кінця лекції діти перебувають у царстві фортепіанової музики, яка з-під умілих пальців Марти Савицької уводить їх у світ ритму, тону, музики. До дітей промовляє фортепіан. Вони вчать прислухуватись до його звучання і згідно з ним діяти. З часом музика перестає бути для дітей тлом, а стає виразною особистістю, до якої вони вчать прислухуватись, розуміти і любити. Лекції проходять українською мовою у легкій, не вимушеній атмосфері. Буває, що діти мішаних подруж, які не завжди володіють чи розуміють українську мову, починають з часом під звуки музики легко її сприймати. Заохочені своїми успіхами, у них витворюється бажання вивчати нові слова, фрази, речення.

Марта Савицька — піяністка. Музичну освіту здобула в Українському музичному Інституті в класі професора Романа Савицького, у якого навчалася дванадцять років. Навчання завершила концертним фортепіановим курсом і мистецьким дипломом. Якийсь час вона давала лекції гри на фортепіані але це повністю не задовольняло її. Коли стала матір'ю двох дітей — Романа і Миколаї, зацікавилася розробленням програми музичного світосприймання

малюта. Цю програму вона успішно випробувала на своїх дітях і це дало поштовх до створення музичного садочка. Повна програма музичного дошкілля є розроблена на два роки. За допомогою забави діти вивчають розрізняти різні настрій музики, знайомляться з основним музичним письмом. Ступнево вивчають дію оркестри, вчать розрізняти різні інструменти, їх звуки, назви. Засвоюють твори десятих композиторів, які з часом зразу можуть розпізнати, почувши їхнє виконання на фортепіані. Крім того, беруть участь в різноманітних скечах, казках, виконують ролі різних істот, звірів, сил природи чи просто сценки з щоденного життя — все це під музичним акомпаньяментом. Навчання опрацьоване у формі забави, яке зрозумілим способом вказує на існування музики в житті дитини і довколишнього світу. Вся програма спрямована на те, щоб побудити або посилити музичне світovidчування дитини. На кожну лекцію пані Марта має приготовані дві різні програми, які вона відповідно застосовує до настрою своїх маленьких учнів. У свою випробовану програму влітає методу музичного виховання Далькрозе, яка базується на "евритмії" — реагуванні на музику ритмічними рухами тіла. До сьогодні вона опрацьовувала п'ять казок-пантомім: "Як Панас на узліссі кізку пас", "Ріпка", "Подольночка", "Нова ляля" (присвячена 200-літтю американської незалежності і 100-літтю українського поселення) і "Найкраще місце в світі". З ними вона успішно виступала з дітьми. Особливо цікаво розроблена тематика казки "Нова ляля" її сюжет дуже сучасний і сприйнятливий широкому загалові. Оригінальні костюми для дітей проектує мисткиня Ліда Колатало-Марр, випускниця Newark School of Fine and Industrial Arts.

Проекти костюмів для Музичного садочка проекту Ліди Колатало Марр

Музичний садочок під проводом Марти Савицької
Musical Kindergarten directed by Martha Sawycky.

Підбирання тематики і опрацювання кожного руху казок-патонім під відповідну музику вимагає великого вкладу праці і зусилля. Марта Савицька знаходить підтримку і поміч у своїй праці у своїх дітей — перших випусників музичного дошкілля. В технічних справах допомагає їй чоловік. Її мрією мати колись власну домівку відповідно удекоровану і пристосовану для музичного садочка. Покищо лекції провадить в просторій залі місцевої церкви, достосовуючи її до своїх потреб.

Запал і ентузіазм, з яким Марта Савицька проводить навчання — забаву з своїми найменшими, мимоволі передається їм. Діти радо включаються. Їм цікаво і вони доповнюють намічену програму своєю творчою уявою.

У своїй праці Марта Савицька знаходить велике задоволення. Вона впроваджує малят і розкриває перед ними чарівний світ музики. Чи може бути краще покликання?

Світлана Луцька-Андрушків

МАРІЯ БАРАГУРА

САМОСТІЙНА ПРАЦЯ ДІТЕЙ І ПОМІЧ БАТЬКІВ

Виховно-навчальний процес має свої цілі, засоби й загальні та детальні методи їх здійснювання у прямуванні досягти "виховний ідеал". Як кожний "ідеал", так і дидактично-педагогічний практично є недосяжний, бо з хвилиною його реалізації, він перестає бути "ідеалом" стає реальністю й на його місце треба поставити новий, для досягнення якого мусять бути достосовані шляхи його реалізації. Тим пояснюється, що в різні часи культурного розвитку людство прямує до відмінних виховних ідеалів.

Цією змінністю ідеалу, до якого змагаються виховання й навчання, що зустрічаються й доповняються взаємно, пояснюється змінність загальних засад педагогічних і дидактичних принципів, засад дидактики окремих предметів навчання, врешті засобів і метод здійснювання виховно-навчального процесу.

Завдяки розвоєві психології дитини, яка доказала, що кожна дитина, це індивід, модерна педагогіка й дидактика притягають учнів і вихованців до активної участі в процесі навчання, стосуючи пізнавальну методу у спільній праці учня й учителя, базовану на творчих первнях і елементах дитини та виховання й навчання.

Ця метода кладе натиск на вникання, творчий задум, організацію матеріалу й витягання висновків самим учнем. Учитель має спонукувати учнів вибрати тему й вони самі мають її опрацювати власними силами і самостійно дійти до розв'язки. Це виховно-навчальна метода під керівництвом. Вона стосується в різних видах і варіантах не тільки в шкільному навчанні, але й у виховних організаціях молоді, нпр. пластове виховання (рій-сестричка, братчик; гурток — подруга, впорядник).

Коли взяти до уваги вимогу сучасної дидактики й педагогіки про співпрацю школи з домом, то тут виринає важлива роля батьків, опікунів, старших членів родини, чи взагалі дорослих на процес виховання й навчання дитини.

Виринає питання — до якої міри вказане втручання цих чинників у виховно-навчальний процес інтелектуально-духового розвитку й росту дитини.

Нелегко бути добрим учителем-педагогом навіть після професійної підготовки до свого фаху. Що ж тоді говорити про батьків, які такої підготовки не мають, а не в усіх є вроджений педагогічний хист, чи інтуїція. Тому батькам так легко переступити межу, втратити рівновагу, до якої повинно доходити втручання батьків, щоб не принести своєю допомогою більше шкоди, чим користь, і щоб не знівечити позитивних досягнень досвідчених і кваліфікованих учителів-педагогів у школі й у виховних організаціях.

Відсутність теоретичних підстав з психології, педагогіки й дидактики, брак фактичного матеріального знання предмету, відсутність вроджених інтуїтивно-інстинктових педагогічних обдарувань, фальшива амбіція, зле зрозуміла батьківська любов, яка каже батькам інколи в непедагогічний спосіб улегшити дітям навчання, яке вони повинні пройти власним зусиллям — доводять до протилежних наслідків від тих, які батьки в добрій вірі хотіли б досягти.

Американська виховниця Бленч Джефферсон у своїй праці п. н. "Навчання дітей мистецтва" ("Тічінг арт ту чілдрен" — 1967) так пише на цю тему: "Є методи навчання, які причиняються до позитивного

духового розвитку й росту дитини, є такі, що діють навпаки. Звички, ставлення, поведінка, які витворює стосування цих метод, сягають своїм впливом у доросле життя людини і стають стандартом, за яким дорослі діють. Тому ефект діяння цих чи інших метод на розвиток дитини такий важливий, що знати про нього й розуміти його мусять не тільки вчителі, але й усі ті, хто має до діла з вихованням дітей."

Ця виховниця ставить на перше місце: індивідуальність дитини, її творчі сили й спроможності, самостійне знайдення шляхів у свій власний, оригінальний спосіб знайти шлях найкращого вислову свого "Я". Якщо якийсь задум не зродився в душі дитини, якщо він не є власним її почином, він не вкладається в індивідуальність дитини і не причиняється до її інтелектуального і психічного росту. Виконуючи якість завдання, дитина мусить почуватися вільною, свobodною висловити свої ідеї індивідуальними засобами вияву. Оця спроможність самостійної праці є будуючим чинником у рості особовости дитини, бо вона єдино підготовляє її до повновартного дорослого життя.

Кожна дитина є на свій спосіб творча, кожна має непоборний гін висловитися самостійно якнайкраще й тому завдання вчителя, батьків, вихователів є заохотити дитину самостійно працювати, а не виконувати працю за неї.

На жаль, багато батьків забувають, чи не знають цієї істини. Замість дискретно помагати дитині самостійно розв'язати труднощі, вони часто своєю невмілою допомогою знеохочують дитину, роблять її залежною від прямої зовнішньої допомоги, вчать дитину лінивства, виконуючи за неї працю, яку вона сама повинна б зробити. На цю тему невмілого, невідповідного, а то й шкідливого втручання дорослих, зокрема батьків у працю дитини, постало багато анекдотів, нпр.: Учитель (переглядаючи працю учня) — Я не розумію, як один учень може зробити стільки помилок! Учень: — Прошу пана, я не був сам. Мені помагали тато й мама! Або: Батько — Синку, чи допомогти тобі зробити задачу? Синок — Дякую, я сам вмію зле написати.

Хоч це й анекдоти, проте в них багато життєвої правди.

Коли батькам брак формально-фактичного знання, вони не повинні давати дітям фальшивих,

---

Недавно вийшло друком друге видання книжечки "Рухові гри й забави" з мелодіями й примівками, що її зладила Оксана Суховерська — учителька руханки у Львові. Книжечка вперше видана у Львові 1924 р., а перевидана у Вінніпегу заходами Крайового Центру Українських Шкільних Рад (КЦУШР) із заввагами до тексту.

Учителі рідних шкіл, державних шкіл, опікуни молодечих організацій, виховники на таборах і батьки дітей дістають у руки невеличку розміром книжечку (4 1/2" X 6"), в якій зібрано великий матеріал, що його вміло можна використовувати при навчанні української мови тих, хто вільно нею говорити, і тих, хто має певні труднощі.

Там зібрано 29 різних рухових забав зі співом і 34 рухо-

невірних інформацій, поки самі не перевірять фактів. Якщо це їм не під силу, хай не соромляться, але пошукують помічі з-зовні.

Ніяк не можна виконувати завдання за дитину, щоб вона подавала його за своє власне. Не виправляти самостійної праці дитини на "свій" дорослий лад, ані за власним смаком. Хай праця буде слабшою, але хай буде самостійною. Не давати дітям порад, чи готової розв'язки "на лопаті", але відповідно напровадити їх на можливість самостійної розв'язки. Не робити зайвого натиску на дитину, не вимагати від неї досягнень понад силу, здібності, спроможності, керуючися фальшивою амбіцією, бо це знеохочує дитину, яка натрапляє на непоборні труднощі, а це вбиває в неї довір'я до себе, створює в неї почуття неповноцінності, що важким тягарем відіб'ється на її дорослому віці. Коли дитина не може сама виконати поставлених перед нею вимог, батьки інколи самі виконують за неї працю. Тим часом діти потребують поради, допомоги і вказівок старших, але не їхнього прямого втручання, чи виконання за них завдань. З виховної точки зору не так важить, як дитина виконала своє завдання, як радше, чи зробила його самостійно і що досягнула для росту свого характеру й особовости. Найвищі оцінки не є доказом спроможностей дитини, якщо задачу виконав за неї батько чи мама.

Це стосується не тільки домашніх задач, але й готування експонатів на виставки дитячої мистецької творчости. Батьки часто виконують картину чи інший мистецький предмет за дитину, або виправляють виконану дитиною працю на свій лад, затираючи тим індивідуальність дитини, щоб тільки їхня дитина отримала вирізнення, признання чи нагороду.

Це й є головні помилки, яких допускаються батьки в відношенні до дітей, вбиваючи творчий задум, інвенцію, оригінальність дитини, тобто ці вартості, що ведуть до росту й розвитку характеру, психіки й особовости дитини — цих цілей, до яких змагає модерна дидактика й педагогіка. Бо сьогоднішнє життя вимагає людей творчих, ініціативних, які вміють діяти самостійно і власними силами розв'язувати проблеми, висловувати нові ідеї, чи покращувати вже існуючі.

Цих кілька думок повинні мати на увазі батьки на порозі нового навчального року й на початку зайняття у виховних організаціях чи установах молоді.

ві гри, деякі зі співом, інші з примівками. Мелодії з нотами подані до 42 забав і гор. Подані також інструкції і зображено рисунком як виводити. Видання дуже цінне й на часі.

Маючи на увазі велику потребу застосування гор і забав у заняттях дітей і молоді, поручаємо це видання, яке можна замовляти:

КЦУШР — с/о Dr. B. Bilash
456 Main St.
Winnipeg, Man. R3B 1B6

Ціна тільки \$2.00 за примірник, завдяки фінансовій допомозі Шевченківської Фундації.

При замовленні більше, як 10 примірників — 40% знижки.

Ну і що ж як прийдеться умерти
У похідній шинелі, в житах.
Ми увічі сміємось смерті
Бо вмирати прийдеться лиш раз...

Гнаним собакою, без співчуття населення, відступала німецька армія Перемиською землею на захід. Опору большевицьким військам вона вже не ставила, лиш час-від-часу відгризалась відсіченими боями.

За фронтовою лінією зразу просувалось НКВД, обсаджувало позиції в населених пунктах, та спішилось почати свою "роботу" Тому й для безпеки жінки-підпільниці, за наказом Перемиського обласного проводу ОУН, були призначені до сотень УПА на час пересунення фронту та перших тижнів стабілізації нового окупанта.

Ось я у сотні к-ра Черника. Відділ цей прибув сюди нещодавно з Чорного Лісу у Станиславівщині. За ним переможні бої з німцями, загартований, не свіжоспечений, як наші три Перемиські сотні.

Настрій у дівчат піднесений, радісний, так наче б не на війну ми вибираємось, а на зустріч з милим. Розуміється, нам відомі усі відозви підпільного Проводу, в яких з'ясовують нам, що наступає найважчий етап боротьби, затягується вона на довгий час, що сили нерівні, і треба бути постійно готовими скласти найвищу данину — своє життя. Ми все це завчили, я повторюю ці істини моїм підлеглим юначкам, але в голові причаїлась лукава думка, що воно на ділі мене персонально не торкається. Не можуть черстві факти життя торкатись 18-річної молодости, яка так ніжно і старанно виплекала іншу мрію. Вона, мрія, стала мені дійсністю, і тільки кризь її призму розглядатиму життя, поки не навчусь розрізняти фактів від бажань.

Але тепер я у славній УПА. Писання на машинці, поїздки на зв'язки та інші дрібні завдання, дякувати Богові, за мною, а попереду справжня боротьба, справжні бої. Тут я проявлюсь, вкриюся славою, хто зна — може співець якийсь у пісні оспіває мої подвиги. Рознесеться вістка, почує, довідається мій коханий і вдячний буде долі, що мене, а не іншу полюбив. У мене пляни готові на всі ситуації, тільки б скоріш бої. Боїв однак зразу не було, і нам знов припала така буденна робота як помагати кухарям у приготуванні їжі для сотні та обслуговування зв'язків. Між тим повстанці приучували дівчат володіти зброєю і крадькома залицялись, коли не було поблизу к-ра Черника. З усією ревністю двадцять-кілька-річного сотенного він старавсь дотримуватись наказу вищого командування УПА: не заводити в від-

ділах романсів. Коли однак його вірна охорона перешкоджала йому у зустрічах з Малушею, його чорні, палкі, як в цигана, очі виблискували гнівом. То знов не раз у вільну від занять пору, звичайно з кінцем дня, сідали ми в лісі осторонь від хлопців і стиха ледь чутно поспівували:

Завтра до бою від'їжджаю,
А ти в садочку не чекай...

Підступить кількох, тоді ще й ще, оточать нас і підтягують стиха, а в задуманих очах видно, що думками вітають далеко, може в Чорному лісі. Кожний наче співає про себе: "а ти в садочку не чекай"

Ми дві йдемо на розвідку з завданням устійнити як далеко просунулись большевицькі війська, шляхи маршруту та відносини до населення в свіжо окупованих теренах.

Розвідавши, поспішаєм назад до Турницького лісу, намагаючись випередити фронтовиків. Вони битим шляхом, а ми стежкою попри них. Серед поля, за Риботичами западає присмерк.

"Гей, девушки, давайте з нами на Германию" — гукає з товпи п'яний солдат та намагається перескочити рів. Ми приспішуємо ходу.

До солдата прискочив старшина, вхопив за плече: "Облиш!" Цей не здається, вив'язується сварка, відтак лунає постріл. З простріленої руки офіцера стікає кров...

Ми з жахом слідкуємо за сценою на дорозі, відтак пускаємось бігцем, наслуховуючи чи не посиплять за нами стрілами.

Не стріляли.

Вже давно стемніло, коли добились до присілки. Стукаємо в одну-другу хату, а там ні живої душі. По полудні під присілком вив'язався бій між німецькою та червоною армією і селяни повтікали в ліс, де й заночували для безпеки.

Голодні, перелякані вилазимо в одній з клунь на сіно. Тепер тільки відпочити б, переспатись кілька годин і дальше в дорогу. Звідсіля вже до сотні недалеко. Та спати не довелось. Серед ночі знов вив'язалась десь поблизу стрілянина, однак, не так вона, як чорні мушки в сіні доводили нас до відчаю: розповзлись по всьому тілі, залазили в рот, ніздрі, вуха і голками жалили усюди. Коротка літня ніч тяглась нам вічністю, здавалось, ніколи не наступить ранок.

Ще не розвиднилось як слід, коли ми почули що

■

Буває тяжко впорожні.
Буває легко з тягарами...
Тягар душі — мої пісні —
мені буває легко з вами.

Я з вами в гору піднімусь —
і по дорозі не спочину.
Я з вами в горі засміюсь —
ніхто не знатиме причини.

Моя причина — при мені,
а я — при людях, з їх думками...

Буває тяжко впорожні,
Буває легко з тягарами.

■

Якщо не можна вітер змалювати,
прозорий вітер на ясному тлі, —
змалюй дуби, могутні і криласті,
котрі од вітру гнутья до землі.

■

На схилах, трав'янистих і вологих,
кострище розіклали вівчарі.
І падав дим на стомлені дороги.
і зник в туманах тільки на зорі.
Тоді торкнувся хлопець до флюяри.
Теплом війнуло від малих ягнят.
І по-чаклунськи, наче воском ярим,
хтось вилив сонце в небозвід Карпат.

хтось підходить по клуні. Це солдати прийшли
насмикати сіна для коней.

Ми причаїлись нагорі, тримаємо одна одну за
руку, наче хочемо охоронити перед лихом. У моєї по-
други очі неприродно великі, майже нерухомі, в
мене, мабуть, такі ж самі. Обі розуміємо: як завва-
жать нас, заберуть до команди. Там приймуть нас за
шпигунок або підпільниць. В обох випадках тут, у
фронтівій лінії нам кінець...

Солдати наскубили сіна і пішли собі. Як втихли їх
кроки, ми вислизнулись з клуні і подались бічними
доріжками в свою путь.

Днями села заповнені фронтівими військами, і
наша сотня скривається в лісах. Лиш увечорі, якщо
немає військ, сходимо в село на вечерю.

Тількищо залишили ліс і розтяглись гусаком на
стернистім пагорбку, як загупала советська арти-
лерія. В секундах кругом розривались снаряди, вже
тут і там ранені — і все воно так несподівано, як
блискавка з ясного неба. Нас обстрілювали міноме-
тами.

— Відступати в ліс! — скомандував Черник.
Одній хоті дав наказ охороняти відступ.

Ніхто з дівчат не слухав його команди. Ми рвону-
ли до найближчого краю ліса, саме туди, де ворог
спрямував найгустіший вогонь.

— Куди?! — заверещав на повні груди командир. —
За Хоמוю! — Ледве вдалось йому спрямувати нас у
напрямі відступу сотні.

"Ох, тільки б добігти до перших дерев, тільки б
вирватись з-під проклятих куль, залишитись живою,
я жити хочу, я нічого більше не бажаю — тільки жит-
тя" — молило-благало все моє ество.

А десь-там глибоко, приперта в куточку мозку
іронією відзивалась моя мрія: "Я тут — тільки рукою
сягни... Оглянься й побачиш на стерні пораненого
кулеметчика. Підповзи ось до нього, перев'яжи рану
та посип з кулемета вогнем влегши відступ"

Який же кволий був її голос серед клекоту
гармат...

Відв'язавшись від небажаного бою, ми зразу взя-
лись до перев'язки ран повстанцям, а вони, не-
зважаючи на біль, реготались: "Ти бачив, як Роксо-
ляна дерла? По дорозі зачепила за гілляку, а вона —
нівроку, і мало дубка з коренем не вирвала. Як геп-
нула на землю, то аж гілляку відломила. Так що від-
разу й замаскувалась"

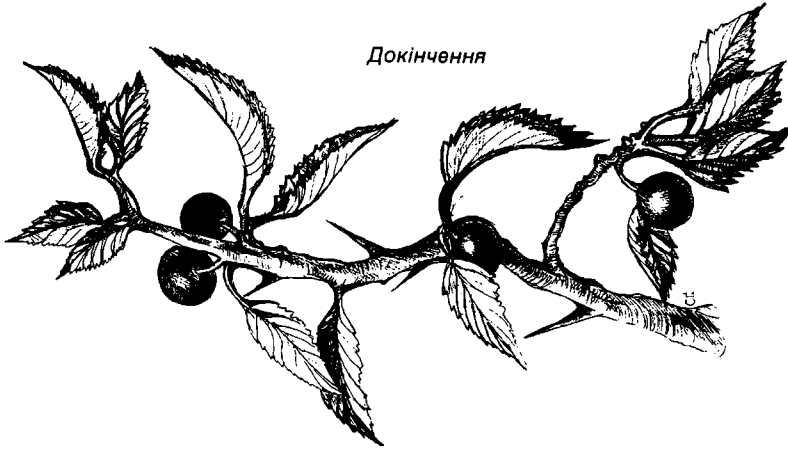
Я боязко кидала зором на хлопців. Ось-ось
котрийсь підморгне товаришеві та й питає: А ти
вистівувала: "хто ж там іде і вперед веде?" Чому ж не
вела?

Тепер я уже знала ціну бойової слави, побачила
різницю між піснею і війною та може вперше на свій
вік відчула жагучу любов до життя.

Ні, я не сміялась увічі смерті.

"ЧОРНЕНЬКИЙ ТЕРНОК — ОЧЕНЬКА ЄЇ..."

Культ тернини в нас та в інших народів

Чай з тернового цвіту помагав на шлунок і сприяв травленню, а чай з тернового коріння помагав на жовтачку. Щоб позбутися веснянок, дівчата мішали квіт тернини з молоком і вмивалися ним. Проти гарячки вистачало проковтнути три тернові квітки. На Моравах виганяли терниною блохи з хат. Щоб молоко не кисло, треба було вкинути до горщика тернову тріску. Балканські слов'яни (серби, македонці, болгари) вживали коли чорної або білої тернини, щоб боронитися від упирів. Вони мали звичку вставати з гробу й повертатися на місце свого попереднього замешкання. Тут вони робили людям різні шкоди, головно страшили їх ночами, так що деякі зі страху вмирали. Жорстока була форма оборони від цих забобонів. Треба було потаємно відкрити гріб підозрілого в упирстві мерця. А це можна було пізнати по червоній фарбі обличчя, яка по смерті упирів не зникала. Тоді треба було пробити його тіло гострим терновим колом. Тут балканці відрізнялися від своїх побратимів з півночі, які доконували таку саму операцію на трупах упирів колом з осики (*Populus tremula*). Мешканці Боснії носили постійно при собі тернові палиці з гудзами, які мали їх хоронити від напасти упирів. Жінки запихали тернові шпильки під хустки, коли йшли на цвинтар. В одній болгарській байці є мова про мисливця, який раз наставив пастку в лісі на дичину. Дощечка пастки була зроблена з терну. На диво, замість дикої звірини зловився в пастці чорт у постаті турка, якого мисливець добив терновою палицею

Білий терен

росте як кущ і як дерево від 2 — 5 метрів. Кора білосива, звідси його назва. Його вирощують для живоплотів і для прикраси садів. Надається добре до стинання. Цвіт білий з неприємним запахом. Овочі червоні з подвійним насінням. Цвіт і овочі мають застосування в медицині при лікуванні серцевих недуг і склерози.

Правітчиною білого терну були краї Середземного моря. Античним грекам і римлянам служив він до оборони від відьом. Смолоскипи, якими супроводжали римляни молоду до дому молодого, були завжди зроблені з гілляк білої тернини. За часів Римської Імперії поширився культ білого терну на всю Європу, за винятком Східньої, де панував культ чорного терну автохтонного походження. У Швейцарії і по всіх краях німецьких племен уживали білу тернину для охорони домів, стаень, худоби і молока від відьом, чарівниць та злих духів. У словнику німецького забобону згадується одне джерело з 1653 року, де оповідається про те, що білого терну вживали тут проти імпотенції. В міру потреби треба було заткати дірочку в замку від дверей до спальні терновим кілком. Тоді чарівниці не могли поспувати любовного діла. Галузка терну під ліжком жінки в пологах допомагала в породі.

До найбільшого розвитку дійшов культ білого терну в краях колишніх кельтів: Франції, Англії та Ірландії, а звідси поширився завдяки емігрантам також на Північну Америку. Французи, англійці та ірландці збагатили культ тернини ще власними віруваннями, легендами й забобонами. Білий терен став тут не лише улюбленим засобом проти відьом, але також піднісся до височин святого дерева ("Sacred tree").

Французькі селяни вживали білого терну переважно проти чортів. Коли в Нормандії народилася комусь дитина, тоді садили дерево білої тернини, для її охорони. Француженки прикрашували свої зачіски терновим квітом на доказ любови.

Найбільшу чарівну силу приписувано білому тернові в травні, коли він зацвітав. Тоді ірландці ставили квітуче дерево посередині головного ринку в Дубліні й танцювали довкола нього. Ірландці, які емігрували до США брали з собою галузки терну, щоб мати "щасливу подорож" і щоб охоронити себе від корабельних аварій.

Шкоцькі дівчата обмивалися росою з квітів терну, щоб мати гарне обличчя. Звичай цей занесли вони, на думку швейцарського етнографа Роберта Вільдгабера* аж до Америки, чого доказом може бути цей американський віршик:

A maid who on the first of May
Goes to the fields at the break of day,
And washes in dew from the hawthorn tree,
Will ever after handsome be.
(Harry Middleton Hyatt, Folk-lore from Adams County Illinois.
New York 1935.)

Ще одну цікаву відомість з США подав Vance Rondolph ("Ozark Superstitions" New York 1964.): "У березні 1923 року законодавча влада встановила квітку терну, як стейтову довкола Міссурі, однак є ще чимало людей, які уникають дотикатися до цієї

ДОРОГІ ДРУЗІ! *Продовження*

В Римі стало сумно.

Мої друзі — Дарія Маркусь, лісовий чорт Петро Гой і Василь Лучків намовляли мене поїхати до Мюнхену, де вони викладали в УВУ. Мене не треба було довго намовляти! 27-го липня я виїхала також.

* * *

Мюнхен! Місто знаменитого баварського пива, важкуватої баварської веселости, перших жорстоко-стей націонал-соціалізму, останнього короля-романтика Людвіга 2-го (історія має для нього ще й менш похвальні прикметники) і найкоротшого ростом та найдовшого германо-героїчними операми, великого, важко-стравного композитора Ваґнера!.. Мюнхен чистий-чистий в порівнянні з Римом. Трамваї гігієнічно-блискучі, автобуси не витрясають з людини останніх бебехів, автомашини дотримуються правил, пішоходи терпеливо чекають на зелені світла, ніхто за тобою не підсвітує, у вікнах не сушаться підтанці і ніхто не співає "Аморе! Аморе!" Бідний Мюнхен!

квітки і вважають навіть випадковий дотик до квітучого куща, як дуже поганий знак. Куці червоного й чорного терну є часті в Озаркс і обидва є пов'язані в уяві мешканців із сексуальними невдачами — насилуваннями, небажаними вагітностями, і катастрофічними абортами тощо"

У Франції і в Англії було віддавна дуже поширене повір'я, що хто носить при собі кусок терну, є забезпечений від громів і всяких нещасть. Білий терен мав охороняти від громів з огляду на свою святість, бо в святе дерево громи не б'ють, так казало повір'я. Джерелом цієї сумнівної святости був терновий вінок Христа. Про це писав римський автор Macellus Empiricus вже в 5 віці по Хр., що "id est spina alba, qua Christus coronatus est!"

На цю тему постало багато інших легенд, в яких є мова про те, що інші дерева гостро осудили злий поступок білого терну, який погодився дати свої галузки на вінок, щоб побільшити болі Христа і його осміяти. З цього приводу панує велика антипатія між чорним і білим терном. Чорний терен був у підозрінні, що це він дав свої галузки на вінок Христові. Але Бог змилюсердився над ним і на доказ його невинности, обсіпав його білим як сніг квітом. Але ненависть між обидвома родами тернів триває донині. Хто посадив би білий і чорний терен укупі, то вони не будуть рости разом, один з них зів'яне.

Тут наведу ще одну типово французьку легенду з Pas-de-Calais: Під час утечі до Єгипту заночувала мати Божя під білим терном. При цій нагоді сушила вона пеленки з Христа на галузках терну. Тому то досі "пахне" квіт білого терну сечею.

В Ірландії були поширені вірування, що білий терен, який росте самітно при святих джерелах, є відповідний на вогонь. Крім того є він під охороною німф, які вечорами танцюють дивкола нього. З уваги

Я прибула до Мюнхену якраз в день святого Володимира і відразу попала на "родинне" свято двох моїх знайомих в УВУ: ректора університету, проф. Володимира Янова і головного секретаря, мгр. Володимира Дідовича. За два роки вони майже не змінилися так, як і всі інші мої мюнхенські знайомі. Хіба, може, в очах було трохи більше якоїсь туги і, може, волосся стало більш срібним. Зустріч була для мене радісна, маю надію, що для них також.

Я мешкала й харчувалася в "Югенд унд Лерлінгсгайм" і на Морассіштрассе.

**Чи ж знала я, чи хтось казав мені,
Що в світі є така краса,
Яка не снилася і в сні мені,
Під назвою — "Морассіштрассе".**

**Я там жила, з вікна дивилася,
І за короткий клаптик часу,
З душі моєї щось лишилося,
Десь між УВУ й Морассіштрассе.**

на це невільно було рубати терну, ламати чи нищити. За це німфи дуже гнівалися і мстилися. Головно невільно було стинати терну на будову кораблів або домів, бо в такому кораблі чи домі ніхто довго не поживе.

Подібні вірування, на підставі яких невільно було рубати різних родів дерев з культових причин, були також поширені по всій Україні. Мешканці Карпат не рухали, під час корчування лісів, тису, тернини, ані диких овочевих дерев, бо вважали їх святими.

Не вільно було рубати горобини, (рябини), бо на ній, казали, чорт повісився. Бузина (бзина) уважалася деревом, улюбленим чортом, в якому він часто перебував. Тому народ не рухав бузини, щоб не гнівити чорта. Не вільно було також рубати тополі і калини бо, як кажеться в популярній на Україні пісні "Три поради":

**Край дороги не рубай тополю,
Може, та тополя — твоя доля...
Не рубай калину біля хати,
Бо вона заплаче, наче мати...**

У деяких краях Європи шановано тернину як дерево, посвячене померлим батькам, нарівні з тисом. Культ тернини та інших дерев тісно пов'язаний з європейськими мітами, в яких оповідається про походження перших людей на землі від дерев. Народ уважав ці дерева за святі, приносив їм колись жертви, хоронив і утотожнював їх з собою. В основі цих вірувань і обрядів лежало уявлення в символічне перенесення сили росту дерева на людину.

*Robert Wildhaber: Der Weissdorn in vergleichendem Volksglauben In: Festschrift Matthias Zender. Bd 1 Bonn 1972. 546-560.

Роберт Вільгабер: Білий терен в порівняльній народній віруванні. Ст. 546 — 560. Ця наукова праця була джерелом наших відомостей про білий терен.

В тому ж будинку мешкали дехто зі студентів і професорів УВУ. Після спільного сніданку ми їхали на виклади, вертались на обід і по обіді їхали знову. Увечері, якщо не було в університеті доповідей (що було рідко) ходили на прохід до Марієнплатц, і вступали до Мк-Доналд на американські чипси й баварське пиво.

Виклади були цікаві, надзвичайно цікаві були й доповіді. Взагалі атмосфера Українського Вільного Університету так насичена українським життям, борсаннями й надіями, що рівної їй важко знайти в світі.

Була зі студентами у нашого скульптура Григорія Крука, цього вічно-молодого збирача сердець. Не знаю, хто був більше захоплений — студенти, чи я.

10-го серпня я мала мій вечір в УВУ з королівським вступом проф. Янова, за який я йому широко вдячна.

Та мушу оповісти про нашу подорож до Берхтесгадену!

— Їдемо до Берхтесгадену?

— Та певно, що їдемо!

Хто б не хотів побачити це чарівне гірське містечко — краси природи й гнізда любови занадто добре знаного нам Адольфа Гітлера і його занадто мало знаної Єви?

Ми виїхали вранці. Автобус чекав біля університету, пізніше чекав біля студентського гуртожитку, а дощ лляв і лляв.

Чи ви зауважили, як під небесною зливою всі (навіть найбільш поважні) стають раптом однаково мокро-подібними? Припнявши голови до плечей, ми бігли до автобусу і доперва під його прозаїчним дахом перемилися знову на докторів, магістрів, професорів, студентів і звичайних смертних. Автобус їхав кудись, куди — не було видно, бо дощ плескав у вікна, робив мокру заслону між очима й світом.

**Що за вікном? Чи гори, чи долини,
Чи ліс, чи гай, чи квіти, чи кущі?
Небо спустило мокру пелерину
Й схвало світ у мокрому дощі.**

Десь по полудні ми таки героїчно вибігли з автобусу, щоб трохи підхарчуватися і потім — викручували наші плащі й волосся. Добре, що в автобусі було сухо!

Після 10-годинної їзди ми щасливо вернулися до Мюнхену, так і не побачивши Берхтесгадену. Наступного дня я прочитала в часописі, що такої зливи мало хто з баварців пригадує. Біг діл!.. (Big deal!) Я теж такої зливи ще не бачила, але про це часописи чомусь не писали!

Плянувала бути в Мюнхені лише пару днів, була 17 і пролетіли вони, як мить!

14-го серпня я вернулась до Риму.

Римляни кажуть, що в серпні перебувають у Римі лише: "франціскані, американі е кані" (тобто пси) і, мабуть, мають рацію. Рим привітав мене спекою і релятивною порожнечою вулиць. З "вія Боччеа" при храмі св. Софії я перенеслась на П'яцца Мадонна деї Монті 3, тобто до української гостинниці, або як всі українці в Римі кажуть "на Мадонну"

Наша "Мадонна"!

Де в світі ви знайдете стільки родинної атмосфери й відчуття, що ви не самотні? Де є ще в світі такий куток, де можна за обідом, чи вечерою поговорити з рідними людьми православними, чи католиками з Венесуелі, Африки, Бразилії, Лібії, Німеччини, Гонк-Конгу, Америки чи Парагваю? Хіба тільки — "на Мадонні"!

Цікава історія цієї гостинниці і її храму Жировицької Богоматері та святих мучеників Сергія і Вакха.

В місяці лютому року Божого 1635-го Митрополит Рутський писав у листі до руського єпископа Рафаїла Корсака, щоб він попросив папу Урбана призначити нарешті в Римі церкву для русинів, де можна б відправляти святі літургії в рідному обряді і при якій була би гостинниця для приїжджаючих і місце для прокуратора. Це прохання було не перше, були вже прохання просто до папи. Але щойно 12-го травня 1639-го року Конгрегація Апостольської Візитації владою папи, на його наказ і доручення "встановила, рішила і зарядила віддати церкву святих Сергія і Вакха з прибічним будинком на заснування там Колегії Нації Русинів, ("нарис історії храму Жировицької Богоматері в Римі" — о. др. Хома).

Святі Сергій і Вакх були римлянами, високими військовими старшинами на дворі Максиміліана в 3-ому столітті нашої ери. Відмовившись приносити жертви поганським богам, вони загинули мученицькою смертю в 303-му році. На місці церкви стояла каплиця, перебудована правдоподібно в 12-му столітті. В церкві на долівці збереглися написи, як нагробна плита митрополита київсько-галицького і всієї Руси Рафаїла Корсака. Над престолом висить чудотворна ікона Жировицької Богоматері, яку знайдено в 1718 році в залишках старих мурів, біля церкви. Знайдено копію, не оригінал.

Над входом до гостинниці — традиційний герб Галицької Держави з 14-го століття. Коли його вміщено на цьому місці — невідомо. Питомці, які студіювали в Римі в 17-18 століттях були, переважно, чину василіян, тому й адміністрація церкви була передана в їхні руки.

Перед приїздом Блаженнішого з заслання до Риму церква й гостинниця були продані, Блаженніший відкупив їх і зробив з них український клаптик Риму, де кожна українська людина почувається майже, як дома.

Гостинниця розташована в самому центрі Риму,

між "вія Серпенті" і "вія Кавур", сім хвилин ходу до Колізею і чотири хвилини до храму "св. Петра в ланцюгах", де неймовірно величний і промовистий мікельанджелівський Мойсей суворо дивиться на покоління, що й досі танцюють навколо золотого теляти...

Близько — піяцца Венеція з розмашистою структурою пам'ятника Вікторіві Еммануїлові, яка мені все чомусь нагадує перевантажений весільний торт, "Марія Маджоре", "Фото Романо", де кожний камінь шепоче про давню минувшину, "Капітоліно", "Театро ді Марселльо", "Фонтана ді Треві", "Пантеон" — все те, про що ми колись училися, читали, мріяли і з чого цілі покоління архітектів, поетів, письменників і естетів набирали надхнення.

18-го серпня я нарешті дістала телеграму з Мельборну, про народження нового Когутятка, Петра-Марка, і, після вечері, ціла "Мадонна" святкувала зі мною аж до 11-ої години на терасі. А навколо Рим жив своїм життям, світла міста старались конкурувати з зорями і звідкись лунав солодко-тужний спів.

Дні минали скоро. Майже щодня хтось прощався і хтось прибував, і майже всіх я десь уже в світі зустрічала.

Докінчення О. ЦІПАНОВСЬКА

О. Ціпановська працювала віддано і в інших ділянках національно-громадського життя, зокрема в Союзі Українок. Була завжди в його управі, виконуючи відповідальні завдання. Об'їздила села з рефератами, доповідями й гутітками, організувала філії СУ. Була активною членкою й якийсь час заступницею голови централі СУ у Львові, очолювала референтуру доросту. Працювала в Міжнародній Жіночій Раді, була головою надзірної ради видавничої кооперативи "Жінка" у Львові.

За свою національно-громадську і культурну працю Ціпановська зазнала переслідувань польської влади, яка запроторила її до табору інтернованих в Домб'ї к. Кракова. Вела там таборовий хор. Своїми переживаннями в таборі поділилася на громадянському зібранні в перемишльській "Бесіді"

За її жертвенну працю й безкорисний труд і посвяту для загального добра українська громада вшанувала О. Ціпановську з її 40-літнім ювілеєм, що відбувся в Народному Домі в Перемишлі 6-го квітня 1933 р. Згадує про нього зворушливо музиколог і композитор Станіслав Людкевич у своїй книзі "Дослідження, статті, рецензії" (Київ 1973). Доповідь про діяльність ювілятки мав проф. Гоца, від перемишльського жіноцтва поетичне слово виголосила М. Витвицька-Дублянська, усні привіти сказали бувші учениці семінарії й представниці Союзу Українок. Виступав скрипаль Юрій Крих і піяністка М.

25-го серпня отримала вістку про трагічну смерть Володимира Кобзаря в Гантері.

Немає Кобзаря?

Нема!

**І буде літо, і зима,
Весна теж буде, буде й осінь,
Й гриби під соснами, як досі,
Й в казкові відтинки краси
Вберуться Гантерські ліси,
Й в храмі Христителя Івана,
Що, мов Твій сон із туг і мрій,
Стоїть, неначе вартовий
над "Кобзарівкою",
"Осанна!"**

**Співати буде хтось... Надій
Лише не буде — знов побачить
знайому постать.**

і заплаче

**дощами ліс... і в тихій тузі
Зашелестить у смутку гай.**

**і голову похилить друзі
В осиротілому — ПРОЩАЙ!**

Не хотілось вірити, що вже не побачу цієї дорожньої постаті, яка зустріла мене колись з китицею калини — калини, за якою я так тужила в Австралії.

Прощай, друже!

Докінчення буде

Докінчення О. ЦІПАНОВСЬКА

Вишницька, перемиський "Боян", шкільний дівочий хор, була рецитація поезії Уляни Кравченко, присвяченої ювілятці. "Це свято — пише С. Людкевич — було доказом, що благородний дух, чесність, характерність і праця навіть у часи нинішньої руїни і кризи зберегли ще свою силу і значення та знаходять належну оцінку громадянства"

Але чи не найбільшою почесною нагородою для цієї заслуженої жінки було надане їй ім'я "ТІТКА ОЛЯ", яким охрестили Ціпановську не тільки діти її покійної сестри, але під тим пореклом знали її широкі кола громадянства Перемишля і Львова.

Використані матеріали:

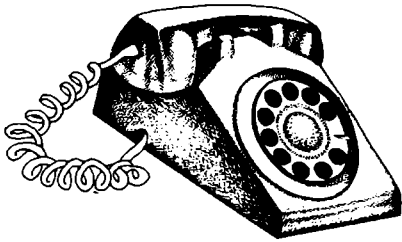
Денис Коренець: "Тета Оля" — некролог, "Львівські Вісті" 20-23 грудня 1942.

Станіслав Людкевич: "У 40-річчя праці О. Ціпановської" в книзі "Дослідження, статті, рецензії", Київ 1973.

А. Блонарович: "О. Ціпановська", журнал "Жіночий світ", липень-серпень 1978.

Яким Вечер (Юра Яремкевич): "Кілька споминів про О. Ціпановську, машинопис / 1977

Н.Н.: без заголовку, машинопис, біографічні дані про О. Ціпановську.

Тільки між нами і телефоном ...

КУДИ ЗАВЕДЕ НАС КОРОТКОЗОРІСТЬ?

Думаю цими днями про те, що число учнів у школах українознавства меншає з року на рік. Школи часто мають труднощі в підшукуванні учителів з відповідною освітою чи віком. А шкіл досить, навіть у малих містечках!

А тут телефон від моєї знайомої, що посилає дітей до школи українознавства:

— Пані Любо! З дива не можу вийти! В газеті повідомлення про школу українознавства, в якій релігії вчитимуть католицький і православний священники! Невже люди приходять до голови по розум: бачать потребу в консолідації?

Мені, очевидно, також було приємно про таке читати. Знаю, що є вже кілька соборних шкіл: в Конектікат і в Нью-Джерзі (мабуть, у Трентоні). Ці школи є для всіх українських дітей, не при окремій церкві, і там вчать душпастирі обох віровизнань.

— Пані Любо, чомусь кожна парафія думає, що мусить мати свою окрему школу. Чи є для цього в неї досить дітей, вчитель, кімнати — не важливе! Головне, щоб переконувати себе та інших, нібито "діло йде"!

— На це є певні причини й потреби. Може, і добре, коли є змога, мати нижчі класи при церквах. Але вищі (від 6-ої чи 7-ої), коли в них число учнів зменшується, коли потрібні вище-кваліфіковані вчителі — так мене переконують знайомі педагоги, — то краще мати соборні школи. Тоді й вибір учителя можливий, є ширший круг знайомств для молоді і т. д. А це ж конечне для майбутнього.

Але скільки парафій сьогодні цікавляться цією

справою серйозно? Пані Любо, в парафії моєї сестри були збори. Нарікали, що нема досить грошей для школи українознавства. Радили або ліквідувати вищі класи, або єднати по дві-три в одну. Тоді одна пані запропонувала з'єднати вищі класи з існуючою соборною школою, і то недалеко. І, увявіть собі — гроші відразу знайшлися! Та ще й більша сума, ніж треба було! Щоб тільки тримати дітей при своїй парафії — чи є для цього відповідні вчителі, кімнати, чи ні! Щоб тільки не з'єднатися!

— Так! На жаль, така короткозорість ще типова багатьом нашим дрібненьким парафіяльним (у різних значеннях) "діячам"! Вони б радше порпалися у власній калабані, як випустили дітей на ширші води, навіть коли там очевидні кращі можливості.

— Ах, пані Любо, коли б ті "діячі" зрозуміли, що найлегше вбити в дитини охоту до українського, коли її держать у такій маленькій, часто примітивній, калабанці. Та такі "діячі" не в силі цього зрозуміти з різних причин, які виявляють їхнє власне обмеження, а нашу сумну долю тут.

— Мені недавно пояснював один соціолог, що тепер перед нами останні 5 років можливості вдержати дітей у вищих класах (7 - 12). Якщо тепер не буде зроблено посиленої дії, то перерветься ланцюг, і за 10 років наші парафії вже не матимуть і нижчих класів! Тому був заклик Шкільної ради у справі вживання виключно української мови серед родини. Інакше наша короткозорість заведе цілу громаду у малу калабаньку і там її загубить.

Любов Калинович

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

1				
2				
3				
4				
5				

ПОЗЕМНО

1. Попереджує науковий чи літературний твір.
2. Найвища досконалість, кінцева мета прагнень.
3. Форма літературного твору.
4. Змальований фарбами, або словами.
5. Люблять слухати діти інколи теж дорослі.

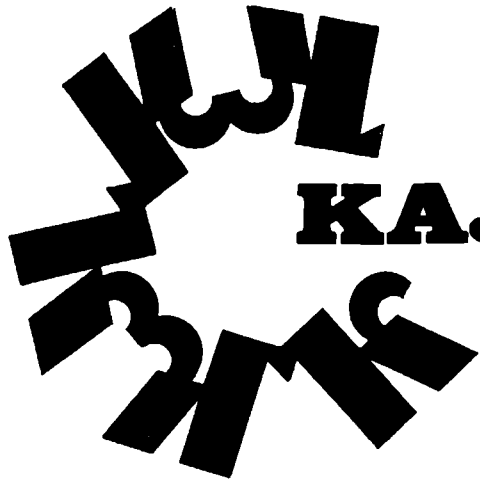
ДОЗЕМНО

6. Буває лавровий

УСМІХНИСЬ

- Петре, чому тебе не було в школі вчора?
- Бо в нашій родині тепер новий член.
- О! Хлопчик чи дівчинка?
- Ні одне, ні друге. У нас новий ТАТО!

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

ОПРАЦЮВАЛА СВІТЛЯНА ЛУЦЬКА—АНДРУШКІВ

УКРАЇНА

• Політ'язень **Ірина Сенік** закінчує термін концтабірного ув'язнення в листопаді 1978 р. В додатку має ще відбути п'ятирічний термін заслання. Вона інвалід 2-ої категорії і зовсім нездібна до праці. Брат Ірини, Роман, який вже кільканадцять років перебуває з родиною на засланні в центральному Сибірі старається, щоб Ірину переслали до нього. Він працює у вугільній копальні.

• У селі Богданівці, Яготинського району на Київщині, відбулося відкриття меморіального музею-садиби народної художниці УРСР **Катерини Білокур** у селянській хаті, в якій вона народилася 7.XII.1900, жила, творила й померла. Стіни хати прикрашені портретами односельчан та кольоровими репродукціями її творів. К. Білокур художник-самоук, яка спеціалізувалася в малюванні квітів. На відкритті музею-садиби слово про К. Білокур виголосив письменник Олесь Гончар.

• Українська артистка **Юлія Ткаченко** відзначила цього року 25 років своєї праці на сцені київського театру ім. І. Франка. Вона зіграла ряд визначних ролей української та чужоземної класики. Один з кращих її виступів це роля Кассандри з однойменної трагедії Л. Українки.

• Молода співачка **Марія Зубанич** користується великою популярністю. Її неперевершене виконання лемківських народних пісень принесло їй славу і визнання. М. Зубанич походить з села Великі Березни, Закарпаття. Музичні студії закінчила в Львівській консерваторії, в класі Марії Байко.

ПОЛЬЩА

• У 1978 р. у видавництві "Оссолінеум" появилася польською мовою книжка **Ельжбети Горнкової** "Проблеми польське в творчості Міхала Драгоманова". В основу праці лягли українські, польські та російські архівні і джерельні матеріали. Авторка представила цікавим і новаторським способом багатогранність поглядів українського мислителя, публіциста та громадського діяча.

США

• Іміграційна та натуралізаційна служба США покликана до життя Дорадчий комітет еміграції і натуралізації, який складається з 22 представників різних етнічних груп. Українців заступає в комітеті **Лідія Савойка**, член нью-йоркського загального комітету іміграції і натуралізації. Л. Савойка працює довгі роки в Католицькій конференції США, яка займається імігрантами і втіачами.

• Коломбус, Огайо. 12 - 15 жовтня ц. р. відбулася 10 Конвенція Асоціації для поширення слов'янських студій. **Д-р Ляриса Онишкевич**, професор Ратгерського університету, проводила панелем "Мистецтво Довженка: 50-ліття його фільмової трилогії", де вона виголосила доповідь на тему "Символізм фільму "Звенигора"

• Чикаго. 19 серпня **Лідія Бурачинська** була відзначена як "Українка 1978 року" комітетом, який щороку надає це почесне звання заслуженим громадським діячам. В. Гавалух, голова комітету, вручив Л. Бурачинській в часі святкового бенкету в її честь пропам'ятну таблицю, на якій були відмічені її заслуги за час 50 років відданої праці для українського жіночого руху і українського народу. З цієї нагоди українська кредитівка Самопоміч у Чикаго дала 1000 дол., як фінансову допомогу організації СФУЖО, яку очолює Лідія Бурачинська.

ПОДЯКА

З глибини душі дякуємо нашим дітям: Зірці Андріїві, внукам Маркові і Петрусеві та Родині за влаштування гостини з нагоди 25-ої річниці нашого вінчання, дорогим Приятелям за участь у ній, дарунки, надіслані привіти, а п-ні Л. Крупі за чудовий коровай і поміч в приготуванні гостини.

Зокрема дякуємо проф. В. Барагурі і Володимирі В. Падох за теплі слова-привітання, а нашій доні Зірці за глибоко зворушливі слова і ведення цілої зустрічі.

З цієї нагоди складаємо по 25.00 дол. на: Пресовий Фонд "Наше Життя" Український Музей у Нью-Йорку, Патріарший Фонд, Видавничий Фонд Пласту

Іванна і Ярослав Клими

ТІТКА АМЕРИКА

переклад Марії Струтинської

*Marie Halun Bloch: Aunt America.
New York: Atheneum 1963
Copyright 1963 by Marie Halun Bloch*

Продовження

Тітка Америка засміялася і піднялася з лавки. "Ні", сказала вона "він був такий тихенький, як мишка"

Коли тітка і всі інші увійшли до хати, Леся закрила книжку. Разом з кількома своїми приятельками, вона також пішла туди.

У світлиці дорослі стояли довкола святково прибраного стола, щоб випити насамперед за нову дитину, потім за хрищених батьків та за батьків дитини. Мама, як господиня дому, мала дбати, щоб чарки були наповнені, щоб стябла і тарілки не були порожні. Не забула вона почастивати і Лесиних приятельок. Вона, півжартом, запропонувала тост для себе, а тоді всі підвелися з місць, заспівали для неї "Многая Літа!"

Маленьке лежало сплячи на ліжковій, не дбаючи про святкування в його честь. Аня вилізла на батькові коліна і сиділа вдоволена, жуючи кусень ковбаси. Тато почав розказувати одну смішну виправу з літ своєї юності.

Слухаючи, Леся глянула навколо, на інших. Вони всі слухали батька з приязними очима, навіть з певним респектом. Вона не могла пригадати нікого, хто будь-коли дивився б так на дядька Володка. Батькова розповідь пригадала його слухачам інші, почалося безкінечне коло анекдот.

Тітка Америка, помітила Леся, не говорила багато. Вона сиділа з блискучими очима і слухала, наче б вона вивчала напам'ять усе, що говорилося й робилося.

Всередині якоїсь розповіді увійшли дядько Володко, тітка Софія і Єлена. Якось зробилося для них місце за столом. Дехто питав про загублену ляльку, немов би це була жива дитина. "Бідна Єленочка", казали вони.

Стоячи й прислухаючись до всього уважно, Леся усвідомила, що вона не може повернути ляльку просто Єлені. Якщо б вона це зробила, вона мусіла б признатися, що взяла ляльку. Тоді кожний говорив би про це без кінця. Вона могла вже чути їх тепер: "Подумати, що власна кузина Єлени, її власне тіло і кров зробила таке потворне діло проти неї! Ах, скажіть мені, кому можна сьогодні вірити?"

Ні, Леся не могла радіти святкуванням христин, поки не поверне ляльки. Чи могла вона сказати, що тільки зберігала її в безпечному місці, для Єлени, яка

з недбалости залишила її у дворі на лавці? Ні. Це була брехня і кожний знав би це. Краще тільки принести її й покласти на лавці, нехай люди думають, що хочуть. Це був єдиний спосіб звільнитися з клопоту, який вона сама собі напирала.

Потихеньку, коли мама не дивилася в її бік, Леся вислизнула надвір. Вона підійшла до воріт і розглядалася вгору і вниз дороги. Вона була порожня. Відкривши ворота, Леся побігла мерщій в бік мосту.

Добігши до нього, вона стала і надслухувала. Знизу чути було голоси. Вона зійшла до поруччя і глянула вниз. Вона побачила, що це були Михайло і Петро, вони сиділи на березі і ловили рибу. Ріка була довга, вона не знала ліку її миль, але вони мусіли вибрати саме те місце. Вона не думала про те, що вони тут звичайно рибалили.

"Ви будете тут довго?" по-дурному спитала вона, саме не знаючи пощо.

"Тихо будь, ти відстрашиш рибу!"

Леся ще стояла, сама не знаючи що діяти тепер. Накінець, бачачи, що не було глузду чекати на відхід хлопців, вона завершила додому. Це не була добра думка від початку, сказала вона собі, тягнучись замислено назад. Скажимо, їй пощастило б дістати ляльку зі схованки, перенести її непомітно і покласти назад на лавці? Зробити це було б небезпечно, хтось бо міг випадково трапитись, і забрати ляльку справді. Вона мусить чекати присмерку.

Вона стала в половині дороги. А що, як хлопці піchnуть лазити під мостом, як вони часто робили, і знайдуть ляльку? Не дивлячись на безглуздя цього почуття, Леся почала ненавидіти ляльку, наче б це була жива істота, за всю цю мороку, що вона їй спричинила. Вона не хотіла б тепер ніколи її бачити.

Коли вона наблизилася до дому, вона побачила, що дядько Володко, тітка Софія і Єлена йшли насупроти неї. Вони не залишилися довго на христинах, але це було зрозуміле. Леся відчувала, що в моменті, як вони глянуть їй в обличчя, вони знатимуть її провину. Глипнула на бік дороги, де б можна сховатися, але такого місця не було. А в тім, вони вже її побачили.

Тітка Софія заговорила: "Що це з тобою, Лесю? Стомилася святкуванням?"

Продовження буде

Вісті з Централі

ПО КОНВЕНЦІЇ.

За нами XVIII Конвенція. Делегатки роз'їхалися з різними враженнями. Ті, що вперше були на конвенції, часто стверджують, що їм відкрилися очі на цілість проблематики організації; "ветеранки", що брали участь у багатьох конвенціях, мали змогу завважити зміни, улпшення чи недотягнення. Сподіваюся, що одні і другі поділяться своїми думками з членством. Шкода, що в нас немає звичаю реагувати на біжучі події у формі листів до Централі. Цікаво було б прочитати спостереження учасниць, негативні чи позитивні, що стали б теж дороговказом на майбутнє.

Референтки Головної Управи підготували дбайливо програми комісій, на яких були дискутовані окремі ділянки праці СУА. Наряди комісій закінчилися прийняттям резолюцій, які опісля були схвалені на пленумі. Вони появились друком у "Наших Житті" (липень-серпень 1978). Скільки членок прочитало їх і

поставило собі питання, що можуть зробити особисто для здійснення плянів СУА? Якою сильною організацією ми стали б, коли б кожна з нас подумала і знайшла позитивну відповідь! Ось хоча б кожна з нас приєднала одну вільну членку та одного члена Українського Музею. Це не так важко, лише трішечки доброї волі, і СУА міг би похвалитися незвичайними досягненнями — подвоєнням членства, значним збільшенням передплатниць "Нашого Життя" та матеріальним забезпеченням музею. Майбутність організації в руках кожної членки.

Уже тепер багато українців живе далеко від наших скупчень, процес розпорощення продовжується. Членство в СУА це часто одинока нитка, що в'яже одиницю, а то й родину, з українським середовищем. Чи не варто завдати собі дещо труду для такої важливої справи і заохотити жінок, щоб ставали вільними членками СУА?

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

XVIII Конвенція рішила збільшити
ЗАПАСНИЙ ФОНД ДО 75.000 дол.

ДО КІНЦЯ ЛИПНЯ 1978 р. ЗЛОЖИЛИ:

Окружні Управи і Відділи СУА:
Поодинокі особи

43,083,61 дол.
7,855,39 дол.

Разом 50,939.00 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

На Запасний Фонд "Н.Ж." впродовж червня і липня 1978 р. наспіли такі пожертви:

ВІДДІЛИ:

250 дол. — 59 Відділ — Балтімор
125 дол. — 93 Відділ — Гартфорд
30 дол. — 29 Відділ — Чікаго
25 дол. — 21 Відділ — Бруклін
По 10 дол. — 43 Відділ — Філадельфія
— 63 Відділ — Дітройт
— 114 Відділ — Трой

460 дол.

25 дол. — Стефан і Валентина
Савчук
20 дол. — Анна Сатурська
По 10 дол. — Ольга Бараник, Галина
Мельник, Дарія Русин, Лідія
Бурчинська
5 дол. — Евген і Розалія Лобос

90 дол.

Український Музей — це "вікно у світ" української громади, з трудом виборює собі право громадянства в культурній столиці США. Матеріальні труднощі не дозволяють на розгорнення ширшої діяльності. Скільки більше можна б зробити, коли б кожна членка СУА приєднала лиш одного члена музею! Заснований нами музей це досі одинока культурна установа в США, що відкрита постійно для відвідувачів. На осінь запланована виставка образів Никифора з Криниці, весною буде відкрита виставка оригінальних документів самвидаву з України. Засяг діяння поширюється. Чи не варто допомогти тій установі, яку так численно відвідують не лише американці, але і туристи з цілого світу?

Це лиш частина наших завдань. Сподіваюся, що голови Окружних Управ і Відділів розглянуть резолюції на початку каденції та постараються здійснити їх. За рік чи два буде заплізно.

Іванна Рожанковська
голова

Поширене засідання Екзекутиви СУА відбулося 17 вересня 1978. Присутні були члени Екзекутиви СУА і 3 референтки. Обговорено пляни праці референтур: організаційної, зв'язків, мистецької і пресової. Предметом нарад була теж програма засідання Головної Управи СУА, яке заплановано на 14 - 15 жовтня 1978.

Олена Процюк
пресова референтка

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ СУА ВПЛАТИЛИ В ЛИПНІ 1978

По 200.00 дол.:

Сестрицтво Покрова Божої Матері в Сідней, Австралія

По 190.00 дол.:

Софія Готь, Гантер

По 150.00 дол.:

Українсько-Американське Допомогове Т-во "Будучність", Дітройт, Роман Іваницький, Нью-Йорк.

По 100.00 дол.:

Д-р Теодор і Анна Небожук, Вест Сенека (Доповнення стипендії), д-р Евген і Зена Савчин, Бінгемтон, д-р Евген і Ніля Стецьків, Тонаванда (доповнення стипендії)

По 90.00 дол.:

83 Від. СУА, Нью Йорк (рата)

По 25.00 дол.:

Володимира Михайлів, Честер (рата),
99 Від. СУА, Вотервліт [як неприятий
гонорар п. Василем Колодієм, за
допомогу при Великодному Базарі].

По 20.00 дол.:

Ольга Гнатишак, Вотервліт

Разом 1150.00 дол.

ВИПЛАТИЛИ В СЕРПНІ 1978 р.:

По 200.00 дол.:

Інж. Лев і Ірена Кушнірі, Філядельфія

По 90.00 дол.:

83 Відділ СУА, Нью Йорк (доповнення
стипендії 1978).

По 50.00 дол.:

Роман Ференцевич, Александрія

По 25.00 дол.:

Галина Ц. Шембель, Бінгемтон,
Меланія Кокорудз, Овего, Воло-
димира Михайлів, Честер (допов-
нення стипендії 1978), Петро і Марія
Наконечні, Філядельфія — даток з
нагоди золотого ювілею їх подружого
життя.

Разом 440.00 дол.

Ірена Качанівська

КАЛЕНДАРЕЦЬ

ЖОВТЕНЬ

1-го День Союзянки — 35-ліття "Нашого Життя"

Окружна Управа
Чікаґо

1-го День Союзянки

Окружна Управа
Нью Джерзі

8-го 25-ліття Відділу

10 Відд. Філядельфія

21-го 3 поїздки по Європі — Іванна Рожанковська

64 Відд. Н.Й.

22-го День Союзянки

Окружна Управа Дітройт

22-го Китайська льотерія

28 Відд. Ньюарк

28-го Гарбузова вечірка

83 Відд. Н.Й.

29-го Дитяча вишивана забава

76 Відд. Дітройт

ЛИСТОПАД

11-го Осіння забава

71 Відд. Джерзі Ситі

11-го 40-ліття Округу

Окружна Управа
Філядельфія

19-го Чайний вечір — зустріч з Відділами СУА — Честер

54 Відд. Відмінгтон

19-го Ярмарок

83 Відд. Н.Й.

ЛІДІЯ БУРАЧИНСЬКА — "УКРАЇНКА РОКУ 1978"

Лідія Бурачинська, заслужена громадська діячка, зокрема в жіночому русі, довголітня редакторка "Нашого Життя", колишня голова а тепер почесна голова СУА, теперішня голова СФУЖО отримала від Комітету Українця Року в Чікаґо почесний титул "Українки Року 1978" під час урочистого бенкету в її пошану в залі церкви св. Йосифа 19-го серпня 1978 року. Вручення цього титулу відбулося в присутності понад 250 осіб, поміж якими було багато представників українських громадських установ і жіночих організацій чікаґської метрополії. Були теж гості з Австралії, Аргентини, Бразилії, Канади й Норвегії.

Бенкет попередила торжественна подячна Служба Божа, що її відправив парох церкви св. Йосифа св. Йосиф Шарий. Співав церковний хор під диригентурою Юліана Позняка. Деякі частини літургійних співів була виїнятками з композиції "Чікаґської Служби Божої" улюбленого Л. Бурачинською композитора А. Гнатишина.

На закінчення Служби Божої хор відспівав Л. Бурачинській многоліття.

При вході до бенкетової залі привітали Л. Бурачинську Ольга Гавалюх від Комітету Фестивалю і Герда Бардигула від Комітету Українця Року. Тарілка, на якій піднесено гості хліб і сіль, була застелена скатертиною, вишитою одною ув'язненою українкою-дисиденткою. Цю серветку вручила потім Л. Бурачинській в дарунку від 74-го Відділу СУА Олена Турула.

Після внесення тоасту за многоліття Л. Бурачинській головою Комітету Українця Року Володимиром Бардигулою, обов'язки майстра церемонії перебрав о. Й. Шарий.

Відчитано вибрані привіти від організацій і парафій, а

усні вітання виголосили: Катерина Баран від Українського Братського Союзу, Омелян Плешкевич, директор Федеральної Каси "Самопоміч", д-р Ахіль Хрептовський, голова Світового Об'єднання Українського Лікарського Т-ва. Дир. О. Плешкевич, який був "Українцем Року 1974" у своєму слові підкреслив, що думка вручити цей почесний титул жінці була щасливою, бо в історії українського народу жіноцтво відіграло найважливішу роллю — збереження нації.

Головну промову сказала голова Об'єднання Жінок ООЧСУ Уляна Целевич.

Членка 74-го Відділу СУА Ксеня Турула вітала гостю англійською мовою, висловлюючи вдячність за її працю для українського жіноцтва і за її наукові праці з ділянки української культури.

У мистецькій частині бенкету виступило під фортеп'яновий супровід Надії Савин тріо "Незабудьки" з парафії свв. Володимира і Ольги. Поезію Ліни Костенко "Поля мого дитинства" продеклямувала Марія Плішка.

Почесну грамоту відчитав і вручив Л. Бурачинській В. Бардигула.

Видимо зворушена Л. Бурачинська у своїй подяці заявила, що приймає цей почесний титул від імені всього українського жіноцтва, яке від років жертвує свої таланти, свій труд і життя для добра українського народу. Одночасно Л. Бурачинська, як голова СФУЖО, склала подяку дир. О. Плешкевичеві й "Сапомвочі" за меценатство фінансовою підтримкою допомогти майбутній діяльності очолюваної нею Федерації в ділянці зовнішніх зв'язків.

Значення святкування вдало окреслив і оцінив один із спостерігачів неукраїнців: "Цю жінку українці мусять на правду поважати, коли стільки їх зібралось її шанувати. Їй напевно надали почесність Жінки Року" Він не помилився...

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ТРИДЦЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ДЕВ'ЯТЕ

СВІТОВА СЕСІЯ СФУЖО

У зв'язку з III Світовим Конгресом Вільних Українців, що відбудеться 23-26 листопада 1978 року в Нью-Йорку, заплановані різні зустрічі й з'їзди. Одним з найвидатніших буде Світова Сесія СФУЖО, що має відбутися 21 листопада 1978 р. Це буде зустріч жіноцтва напередодні Конгресу, яка допоможе зорієнтуватись у нових напрямках і потребах нашої спільноти та відзначить 30-ліття СФУЖО.

Програма Сесії СФУЖО не перевантажена. Зустріч жіноцтва має бути свobodна, необтяжена протоколами чи звітами. У першій половині (перед полуднем) відбудеться панель молодого жіноцтва на тему, яка всіх нас однаково хвилює, а саме: "Нові засоби оборони України". Хочемо почути нові свіжі думки й проекти тієї допомогової праці, яка дала вже стільки доказів нашої винахідливості в допомозі для Батьківщини.

Друга частина Сесії буде присвячена 30-літтю СФУЖО. Цю нашу ювілейну дату хочемо відзначити

в тому великому гурті, що з'їдеться на Конгрес СКВУ. Не йдеться тут про перелік заслуг чи досягнень СФУЖО. Головне — це перетривання в єдності, що вдалося нам досягнути серед різних умовин та труднощів.

При цьому хочеться намітити також напрямку на майбутнє. Недавно ми визначили її в резолюціях III Конгресу СФУЖО, що відбувся 27-29 травня 1977 року в Торонто. Та в першому році дії, що проминув від тієї хвилини, вже визначились наші можливості. А й не зважаючи на те, ми повинні намітити найпильніше. В сучасних умовинах треба скерувати свою увагу на ту ділянку життя і праці, що її наша Батьківщина від нас вимагає.

І так готуємось до тієї великої зустрічі. Невідомо нам ще, хто прибуде, не знаємо, скільки учасниць об'єднає ця ювілейна наша сесія. Але віримо, що в ній знову злучаться наші серця в одному ритмі і пролунає обітниця служби Батьківщині у зміслі нашого гасла "Станьмо в обороні жінки й дитини в Україні"

КОНФЕРЕНЦІЯ СФУЖО

27-29 жовтня 1978 відбудеться в Буенос Айресі (Аргентина) Конференція СФУЖО. У ній візьмуть участь делегатки і членки Союзу Українок Аргентини, Об'єднання Жінок "Просвіти", Організації Українок "Відродження" і Організації Українських Жінок Бразилії. Представницею Управи СФУЖО буде Анна Марія Баран, організаційна референтка.

Конференція запланована на два пополудня. 27 жовтня її відкриє Лідія Тауридізська, заступниця голови СФУЖО в Півд. Америці. Слідуюватимуть промови Анни Марії Баран, орг референтки СФУЖО і представниці ОУЖ Бразилії. Це закінчиться дискусією і спільною перекускою.

28 жовтня по полудні буде промовляти Галина Шафовал, голова ОЖ "Просвіти", на тему "Виховні завдання української матері в родині і громаді". Далі передбачена доповідь Галини Зінько, голови ОУ "Відродження", на тему "Наші завдання на майбутнє" і доповідь Євгенії Іваник, голови СУА

Аргентини, на тему "Потреби суспільної опіки в Аргентині". Після запитів і дискусії будуть відчитані ухвали конференції. Вечір закінчиться спільною перекускою.

29 жовтня (неділя) після Богослуження передбачений святочний обід із представниками громадянства. В часі цієї зустрічі Анна Марія Баран говоритиме про 30-ліття СФУЖО.

У програмі конференції намічені ще збірки учасниць під пам'ятником Т Шевченкові (28 жовтня) і визволителя Аргентини Сан Мартіна (29 жовтня).

Конференція СФУЖО в Півд. Америці дасть перегляд досягнень і потреб українського жіноцтва та познайомить із цим також усе громадянство. У поворотній дорозі А. М. Баран відвідає Об'єднання Українських Жінок Венесуели.

РІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНОК БЕЛЬГІЇ

4 травня ц. р. в Українському Домі в Шарлруа відбувся річний з'їзд українського жіноцтва. Після Богослуження в українській церкві почалась о год. 3 по полудні конференція. Першою промовила Наталка Курляк, учасниця III Конгресу СФУЖО у Торонто 1977 р. Вона дала нарис 30-ліття СФУЖО, під знаком якого проходила конференція. Слідували звіти централі ОУБ і поодиноких секцій, які виявили великий вклад жіноцтва у працю нашої громади. Це викликало живу дискусію, яка висвітлила багато питань і

намітила дальший шлях. Виявилось щасливим починком, що конференції відбуваються на терені секцій, бо це познайомлює кожну членку з дією централі. Найбільшим успіхом останнього року було заснування першого дитячого садочка в Бельгії і відновлення школи українознавства у Льежі. Стверджено також приплив молодого членства до ОУБ

Конференцію закінчено прийняттям, що його зладили членки ОУБ із Шарлруа.

Заходами програмової референтки СФУЖО Любослави Шандри засновано в Чикаго Програмову комісію СФУЖО. До неї ввійшли: Наталія Хойнацька і Марія Кецала (СУА), Ольга Федак (ОЖ ОЧСУ), Наталія Іванів і Ореста Яримович (УЗХ). Головою Комісії є Л. Шандра, а секретаркою Н. Хойнацька. Представниця Об'єднання Українських Православних Сестрицтв ще в Комісії немає.

Знов заходами референтки сусп. опіки Наталії Іванів створено Комісію сусп. опіки при цій референтурі. До неї ввійшли: Марія Семків (СУА), Ірина Семкович (УЗХ), Надія Стельмах (ОЖ ОЧСУ) і фахівці сусп. служби Катерина Гульчій, д-р Марія Квітковська і Стефанія Борович.

20 серпня ц. р. обидві Комісії відбули нараду з нагоди перебування голови СФУЖО Лідії Бурачинської в Чикаго. Голова СФУЖО поділилася з присутніми оглядом Комітету Року Дитини, а на прохання ще розказала про заплановану Конференцію СФУЖО в Півд. Америці. Потім голови Комісії з'ясували свої пляни. Про них подамо в черговому числі.

НОВА ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОУК У ВІННІПЕГУ

У травні ц. р. відбулась у Вінніпегу Конференція Організації Українок Канади ім. О. Басараб. До нової Центральної Управи ввійшли: Стефанія Савчук — почесна голова, Софія Проців — голова, Люба Чайковська, Софія Климкович, Віра Баніт і Оленка Мицик — заступниці, Марія Сірота, Ганна Мазуренко, Анна Бардин — секретарки. Варка Муха — скарбничка. Референтками стали: Анна Курилів, Віра Федущак, Ольга Заяць, Анна Гнатюк — організаційно-планувальні, Стефанія Звонюк, Ольга Рогатин, Ірина Зелена, Леся Гвоздулич — культурно-освітні й виховні, Ганя Вах — пресова. З окремим призначенням вибрано до Фонду Українського Золотого Хреста Євгенію Барицьку, Анастасію Лебідь, Тетяну Грай. До Комітету приміщення "Жіночого Світу": Анну Михаловську — голова, а Марію Романюк, Галю Пікерінг, Марію Калимін, Катерину Сліпокуру, і Тетяну Грай — членки. До Контрольної Комісії ввійшли: Надія Бойдукевич, Павлина Загребельна і Анна Стецькович.

17 квітня 1978 року відійшла у вічність активна членка Об'єднання Українських Жінок Німеччини бл. п. Ірина Шах. Народилась 1901 року в Бережанах, у родині о. проф. Йосифа Застирця. Закінчила гімназію СС Василянок і студіювала музику. В 1929-31 роках працювала фінансовою референткою в Головній Управі Союзу Українок у Львові. Рівночасно займалась допомогою діяльністю в Т-ві допомоги воєнним інвалідам разом із Марією Колтунок і Марією Білецькою. У Німеччині була довго-

літньою членкою ОУЖ та ввійшла до редакційної колеґії кварталника "Жіночий інформаційний листок", що виходив донедавна.

У 1922 році одружилась із проф. Степаном Шахом, тодішнім секретарем Матірнього Т-ва "Просвіта" у Львові. Із ним прожила в гармонійному подружжі 56 років.

21 квітня провела Pokiynu численна українська громада в останню дорогу. Від ОУЖ Німеччини складено вінок.

ЗУСТРІЧ ІЗ ОУЖ НІМЕЧЧИНИ

З нагоди перебування в Європі Марії Квітковської, заступниці голови СФУЖО і голови Українського Золотого Хреста, відбулась у Мюнхені зустріч із проводом Об'єднання Українських Жінок Німеччини. Членки ОУЖ поділилися своїми плянами і труднощами з представницею СФУЖО, а д-р Квітковська розказала загально про працю Українського Золотого Хреста. Зустріч пройшла дуже дружньо.

Що зитати?

БЕРДНИК, Олесь. Блакитний коваль. Поезії. Париж-Балтімор-Торонто, Укр. Вид-во Смолоскип ім. В. Симоненка [1975] 88 стор. ілюстр. (Бібліотека Смолоскип ч. 21)

БЕДРИК, Олесь. Україна січі вогняної. Есеї і листи. Упорядкував Богдан Арей. Париж-Балтімор-Торонто, Укр. вид-во Смолоскип ім. В. Симоненка, 1977 88 стор.

БЕСКИД, Юліан., ред. Четверть сторіччя на владичому престолі. Торонто-Торонто, 1948-1973. Торонто, 1975. 816 стор. ілюстр.

Власенко-Бойцун, А. Українські назви у ЗСА та інші праці з назовництва й історично-літературного дослідження. Бісмарк-Грилі, Вид. Ювілейного комітету, 1977 145 стор.

ІНСТРУКЦІЯ КОМІСІЇ МРД

Комісія Міжнародного Року Дитини в Нью-Йорку, яка діє під проводом мгр. Ірини Пеленської, опрацювала інструкцію п. н. "Побудова МРД в українській діаспорі" В ній розглянено розчленування і завдання Комісії на кожному рівні. Світова Комісія МРД дала почин до створення Крайових Комітетів МРД, а ті знов урухомлюють місцеві осередки діяльності. Праця йде в трьох напрямках: 1. Скріплення вкладу української громади в навчання українознавства і вирішення талантів української дитини. 2. Участь в акціях, запланованих у країні поселення. 3. Обзнайомлення світу з упослідженням дитини в Україні внаслідок русифікації і заборони релігійного виховання.

ДМИТРИК, Іван У лісах Лемківщини. Спомини вояка УПА. [Нью-Йорк-Мюнхен] "Сучасність", 1977 303 стор.

Качалуба, Михайло. Тріпотіння крилат. Пригоди діток і звіряток. Монреу, Франція, Перша Укр. друкарня у Франції, 1978. 66 стор.

Книш, Ірена. ред. Незабуття Ольга Басараб. Вибране. Під ред. Ірини Книш. Вінніпег, Накладом Орг Українок Канади, 1976. 240 стор.

Купчинський, Роман. Ми йдемо в бій. Повний збірник пісень Романа Купчинського. Записав, упорядкував і зредагував Ігор Соневицький. Нью-Йорк, "Червона Калина" 1977. 144 стор. ілюстр. ноти

Матеріали конгресу української вільної політичної думки. Серія А. Збірник ч. 1-4. Мюнхен, 1972-1976. 4 томи.

Докінчення на ст. 28.

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol XXXV

OCTOBER 1978

No.9

STARVING CHILDREN OF 1933

(a reminiscence)

In May of 1933, at the time of the great famine in Ukraine, I was a student at the Kharkov Teachers Institute. Poor peasants, swollen with hunger, wandered through the streets of Kharkov, sometimes they had their whole families with them. They gathered in crowds near the stores where townspeople received bread for ration cards. I still remember one, a tall pale peasant, outstretching his hands and pleading: "give me some bread, even for just one bite" Emaciated peasants lay on the sidewalks, some even dying there. The dead and dying were piled on trucks by the militia and dumped somewhere out of town.

We, the students, were afraid to even mention the word famine. During compulsory indoctrinary political sessions our instructors discussed Communist Party politics in agriculture and the liquidation of wealthy farmers.

One day we were suddenly informed that our whole class would be mobilized. We weren't told where we would be sent, just that there would be no classes for a few days. The next morning, about forty of us met at the institute and were ordered to take the streetcar to the railroad station. Then we were led far to the side, over to the freight station. Many freight cars stood on the side tracks and the locomotives were moving around. As we walked I heard a strange indescribable sound; first low, then louder. It was a combination of howling, groaning, and weeping. We stopped at a train which stood on a side track and consisted of several passenger cars. Then I realized that this strange noise was coming from the train windows. Children were crying!

Several men in army uniforms stood beside the train. One of them came up to us and stated shortly that the children lived temporarily in these cars, while waiting to be sent to orphanages. We were to be their counselors, two of us to each car. We had to work in two shifts. Some of us were sent home and told to return for the night. I was one of those who began immediately.

Upon entering the car, I was shocked to see the children that huddled on the benches. They were aged about three to fourteen. All were terribly pale; some were very thin, others were all swollen. They did not have any belongings with them and were lying on bare benches or on dirty rags. Many of them were crying, some sleeping. Some looked very ill; the skin on their

faces was pulled taut, showing their bones. Some were huddled together, evidently from the same family. In one end of the car the benches held several very thin babies, cared for by two women dressed in white.

In time food arrived for the children: several buckets of a thick grainy gruel. We dipped it into bowls and gave it out to the children, who sadly ate these small portions. We were ordered not to give out any second helpings, so that they wouldn't get sick after starving for so long. Later, we found out that this was all they got three times a day. The babies were fed milk from bottles.

We worked there for about three weeks. Soon we learned that children either came alone to various railroad stations or were abandoned there by their parents. They were picked up, brought to Kharkov and left in our train. Their transportation was supervised by NKVD. Several teenage inmates of an orphanage run by NKVD were assigned to our train. These well dressed and well-fed former urchins were very tough with the children.

One of our duties was taking the newcomers to the near-by bathhouse, where we helped them to bathe, while their clothing was being disinfected. Now, forty-five years later, I still remember with horror, seeing these naked children, their bodies all swollen from hunger.

It was in this train that I first encountered death closely. Some children died sitting there, just dropping their heads, and that was it. Others went through convulsions and spasms first. The babies died silently one after another.

Since all of us had certain cars assigned to us, it was sad to come on duty and find that one of our children had died. One little girl went insane. She cried: "Don't kill me, don't kill me!" The child was taken from the car. Evidently she had visual hallucinations: pointing with her finger to the distance she cried: "There is my aunt there weeding beets."

We watched the children night and day. We thought up games for those who felt better, took them outside, talked with them, and told them stories. Occasionally we asked the children about themselves. They only told us about how they were brought to the trains by their parents or came along, but never in detail. The poor souls asked for their parents and wondered what would become of themselves. Once I brought paper and crayons so that the children could draw. The irony of fate! Some wrote "Long live Stalin" inside a wreath of flowers.

I remember a baby boy whose name was Kolya, ten or eleven months old, who looked quite different from the rest of the babies who resembled tiny old men. Their faces were wrinkled and they did not have strength to move and cry. Kolya, however, was chubby and rosy cheeked. He cried loudly and was in constant motion. When nurses took Kolya in their arms, Kolya would quiet down but did not smile and was sullen. We were not aware how the boy's name was learned. Probably his mother attached a note to his clothing, or nurses just named him. It was a mystery how this blue-eyed chubby boy happened to be among starving children.

Alongside of our train stood several freight trains which rarely moved. The older children were allowed to crawl under them to relieve themselves. One day something dreadful happened. One of these freight trains moved, cutting off a boy's legs, who at that time was under the train.

WOMAN

MOTRIA KUSHNIR

VIEWS & NEWS IN WOMAN'S WORLD

Not too long ago the influential Monthly Labor Review published an article entitled "Sex Stereotyping: It's Decline in the Skilled Trades." The good news is, we are told, that women have made incredible progress in gaining employment in fields formerly closed to females. And there are statistics which "prove" the giant leap forward our gains represent.

Unfortunately, there is little real evidence that discrimination is on the decline. Most of the changes seem to be the result of insignificant shifts in employment numbers which are inaccurately reflected and interpreted on the basis of "relative rates." Statistics will lie unless they are correctly calculated and compared.

Much of the problem in the interpretation of employment trends stems from the use of relative rates. For example, it has been stated that the rate of increase of women working in the industrial crafts was eight times that of men. While this fact is true, it is also a rather meaningless marker. Let's take an extreme but illustrative example to clarify the situation.

Suppose there were 2 women employed as craft workers in 1960 and that in 1970 the number increased to 20. In other words, there would be ten times as many women craft workers employed in 1970 as there were in 1960. Further, let us assume that the men's employment figures went from 8 million to 9 million in the same period of time. This increase would constitute only a 12% rise as compared to the 1,000% increase in the number of women. The increase of 18 female workers compared to 1 million male employees is not, obviously, indicative of any decline in stereotyping; yet, if one were to look at the rates of increase — 1,000% compared to 12% — these 18 jobs would seem very meaningful indeed.

Once I and several of the counselors were scheduled to take some of the children to a temporary child shelter. By the time the streetcar reached its last stop it was dark, and we still had a long way to walk. It was cold and the little children tired quickly. They were crying and asked me: "Auntie, where are we going?" What could I tell them. I had to pull four five-year-old children, they stumbled and yet kept on walking. Finally we reached the barracks. What became of the children then, I don't know.

It really hurts to remember all of this. But I feel that everyone should know of what happened in Ukraine that year of 1933.

Lubov Drashevskia

The Ukrainian version of this article was published in *Our Life*, No. 6, 1978.

If we look at the example another way, the error of the statistical method is apparent. Between 1960 and 1970 there were 1,000, 018 new jobs in the crafts. Of these jobs, .0018% went to women and 99.82% went to men. The real rate of change is here measured to the total number of jobs — as it should be.

So, lady beware of the kind of progress that looks good on paper but that evaporates into thin air when applied to real life.

Speaking of cockeyed labor statistics, women's role in the work force has always been substantially under-represented because the Labor Bureau refuses to count females working on family farms as workers employed in agriculture, despite the fact that men have always been so regarded. When the United States was more heavily agricultural — as in the 19th century — such an omission seriously distorted the picture of the number of women employed outside the home. Even today, if a farm household is headed by a male, his spouse's work on the farm is ignored in the calculations of labor force participation.

The owner of the Kempton Grain Elevator in Tipton County, Indiana, however, is well aware of the fallacy of the Labor Bureau's statistics. Dealing with real life and not paper surveys, he is very willing to recognize the importance of women in the agricultural sector of our economy. His grain elevator boasts a plush rest room for women, a precedent-setting renovation. "It's only good business," he reports, "because more than half the drivers who deliver grain here are farm wives."

Campaigns to rescind state ratifications of the ERA continue to be a threat to the momentum for the amendment. Though rescission moves were thwarted in six states in 1977, women in Oregon came up with a really creative countermove. The resolution to rescind might have died quietly in committee; but Representative Nancie Fadeley refused to tolerate an easy demise.

"When the Virginia legislature was considering ratification," she said, "the national press cited Oregon as one of the states likely to go back on its earlier vote, just on the basis that this measure had been proposed. I felt we had been used by ERA opponents. We had to do something to make a positive statement in favor of the ERA.

In what has been widely recognized by Oregon women as a stroke of creative genius, Fadeley conceived of reversing the intent of the resolution by simply changing one word. Rather than stating that ratification be "rescinded," it would instead be "reaffirmed."

The house voted 48-5 in favor of reaffirmation and the resolution went to the senate. Senate President Jason Doe, though in favor of ERA, was still critical of the concept. "The whole thing is just a big waste of time and money."

But the senate hearings, as had the earlier house hearings, drew a standing-room-only crowd. Oregon became the only state in the nation to twice ratify the ERA when the senate voted 25-3 in favor. When it was all over, Nancie Fadeley had this to say: "It's a matter of pride in our state. We ratified the ERA four years ago and we just had another go at it. If necessary, we'll do it again. All we'd been hearing about the ERA lately was negative, but we turned that around. Maybe it's time for other states to reaffirm."

In Guilford County, North Carolina, Commissioner Gaston Faison compared battered women to unruly horses. Ernie Neff, a reporter on the Greensboro *Record*, quoted the incumbent Democrat as making the following analogy when discussing the need for a house for abused women: "If the county takes in a woman who is abused, Faison said, "then what are we going to do when some farmer calls in who can't tame his wild horse? Are we going to tame it for him?"

In recent years many medical professionals, women's activists and concerned consumers have questioned "modern" family planning methods. Given the moral dilemmas, undesirable side effects and undependable results of current birth-control devices and practices, many people have asked in dismay: "Isn't there a better way?"

Maybe there is, seems to be the answer of Dr Richard Blandau, professor of biological structure at the University of Washington. His research indicated that monitoring the blood, sweat, saliva and tears of women could give a new precision to the rhythm method of birth control. Rather than disturbing the natural functioning of the human body — either female or male — he believes an earring or bracelet could house chemical sensors to alert a woman to the natural changes within her body prior to her 16-hour period of fertility.

"We know that estrogen has a dramatic effect on increasing the blood flow," Dr. Blandau said, "and shortly before the time of ovulation, when the estrogen drops off, it may reduce the volume of blood flow. With sensitive enough equipment we might be able to detect this." He offered the altered blood-flow as one of many changes that could be monitored. "We know that about ten hours before ovulation the follicles secrete progesterone. If we had sensitive enough equipment to detect the progesterone in the saliva, sweat or tears, we might be able to develop a sensitive predictor of ovulation." Hopefully, the medical and research establishment will see its way clear to provide the necessary funds and study to change Dr. Blandau's "mights" into "cans."

CORRECTION

In the September issue of "Our Life" in the article "UNWLA Represented at the 87th Annual Convention of GFWC" by Christina Nawrocky, there was an error in the first paragraph, under the photo. Instead of "The Ukrainian women supported by the Lithuanian..." it should read "The Lithuanian women supported by the Ukrainian..."

In addition, the following was omitted on page 24, after the words "Luboslava Szandra spoke about the work of WFUWO": "Among my observations is the conviction that participation in such conventions gives a unique opportunity to become acquainted with women from nations around the world. Many of these women represent their countries at several conventions, which offers a sense of continuity. Their experiences become an asset in the establishment of contact which prove invaluable for their organizations."

CAPTER 37, DETROIT, MICH.

Activities of Chapter 37:

Due to inclement weather there were no meetings in Jan. & Feb. 1978.

On March 16th, 1978, Chapter 37 members were well represented at the Fashion Show of Federation of Women's Club of Metropolitan Detroit.

Scholarship candidate Miss Christina Sivick of Dearborn, Mich. was sponsored by Chapter 37 at the Fashion Show.

Mrs. Myrtle Slaby was chosen as a delegate to the New York convention.

At June meeting, Mrs. Elaine Austin, President of newly organized chapter of Bellevue, Washington, was a guest speaker. Mrs. Austin was a former Chapter 37 member

On August 25, 26, & 27, 1978, at Detroit Ethnic Festival a Pysanka demonstration was given by Mrs. Bonnie Katchenow.

Another member Mrs. Sophie Anderson volunteered her services at Regional Council kitchen toss booth, at the Detroit Ethnic Festival, also served in information booth for senior citizens.

Mrs. A. Volker, Vice-Pres. attended many Building Fund meetings.

Secretary,
Mrs. Sophie Small

CHAPTER 58: OLENA TELEHA, U.N.W.L.A., DETROIT, MICHIGAN

ACTIVITIES: 1978

MARCH 16: Easter bread demonstration was held at the home of Irene Rzyzi. Irene's mother baked paska step by step, and gave an artistic demonstration.

APRIL 13: Participated in Channel 56 (WTVS-TV) Auction. We manned telephones as T.V. viewers made their bids on items auctioned to raise money for this educational channel. Members wore Ukrainian blouses and received many close camera shots.

APRIL 23: In 1947 at Chapter 23's 15th anniversary banquet Branch 58 received their charter. Many of the members of Branch 58 are the daughters of the members of Branch 23. So we chose our 30th anniversary and their 45th anniversary to honor them at a Mother and Daughter Banquet. Our members prepared the food and a very entertaining program. Chairman, Olga Chestuch Hiebchik, introduced her mother, Mary Chestuch. President of Chapter 23, to the guest clergy, members, daughters, granddaughters, and guests. Chapter 58 donated all proceeds to Chapter 23.

MAY: Two of our members attended the Annual UNWLA National Convention in New York City.

JULY 20: Annual Card Party Luncheon and Raffle to raise money for the Senior Citizens Housing Developments. Table prizes were hand-made silk poppies arranged with wheat in vases.

JULY: Workshops to make items to sell at our artifacts booth at the Detroit Ukrainian Ethnic Festival.

AUGUST 6: Our members grilled hamburgers and hot dogs at the annual Detroit Regional Council Picnic, Drayton Plains, Pontiac.

AUGUST 25, 26, 27: Participated in the Detroit Ukrainian Ethnic Festival for the 6th consecutive year. Members made Ukrainian dolls, Christmas ornaments, embroideries, ceramics, tote bags, silk poppies, wheat wreaths, etc. which were sold at the Chapter's Booth — "Chermoni Maky"

Submitted by
Helen Sedorak, Chapter 58

BRANCH 80

Feb. 16 — Installation Dinner

Mar. 11 — Card Party at Wilma Mack's home

May — Sent 2 delegates to convention

June — Held workshop for October Bazaar

July — Held workshop for October Bazaar

August — Held workshop for October Bazaar

September — Workshop for October Bazaar

Oct. 14 — Bazaar to be held at St. Josaphat Social Hall

Wanda Sedlak, President

UKRAINIAN JR. WOMEN'S LEAGUE BRANCH 60 PARTICIPATION FOR THE YEAR OCTOBER 1977 TO SEPTEMBER, 1978

December 1977

Food baskets were made up and delivered to needy families by members of the club.

January 1978

In January we have our yearly traditional "Sviaty Vechir" Members bring the 12 Christmas Eve dishes and we all share in the festivity. At this year's event our guests were 3 representatives from Cleveland's "Ethnographic Museum" and two ladies from Okruzna Uprawa — the President, Mrs. M. Farion and Miss Irene Kashubynska.

May 1978

Hosted opening of Ukrainian Exhibition at Western Reserve Historical Society.

June 1978

Nationality Day at Parmatown Mall, Parma, Ohio.

Easter Egg Demonstration at Western Reserve Historical Society.

July 1978

Ukrainian Embroidery Demonstration at Western Reserve Historical Society.
Anne Neumann

UNWLA BR. 111

The first activity of newly-founded UNWLA Branch 111 was a meeting on Sept. 23, 1977 to which we invited Mrs. Natalie Danylenko, president of the Philadelphia Regional Council. In her talk Mrs. Danylenko informed us about the philosophy and activities of UNWLA in the past and present.

On Saturday, Nov. 5, 1977 our Branch organized a bus trip to the Ukrainian Museum in New York City, an enjoyable and most worthwhile venture.

Our Branch also conducted a cake sale in one of the nearby Malls on Dec. 3, 1977

In the future, we hope to sponsor bus trips to the Garden State Art Center in Holmdel, NJ for the Ukrainian Festival on June 3, 1978, the Ukrainian Festival in Robin Hood Dell in Philadelphia in Aug. 1978, and another bus trip to our Ukrainian Museum in New York City.

On the financial side, at our first meeting we collected the total sum of \$60.00 in dues. We expended \$8.68 in postage and donated the sum of \$10.00 to the housewarming at St. Michael's Ukrainian Church in December. With the profit from our above-mentioned bake sale (\$105) and bus trip (\$10), we currently have \$149 in our treasury.

Some time in 1978, most likely at Christmas, we hope to be able to make a donation to a children's orphanage or similar institution.

In terms of number of members, we started last September with seven members and anticipated ten new members. We hope to continue to grow and strive to uphold our Ukrainian heritage and culture.

Our new Branch 111 is happy to work with our Ukrainian people and we are confident in our success in the future.

Stella Wronka, Secretary

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВИДАННЯ СУА

UNWLA
108 Second Ave.,
New York N. Y 10003

Ціна з пересилкою

3. Терлецька — Українські
Страви 7.50 дол.

Рідна Пісня — співаник 4.25

Альбоми взорів до вишивання — серія 1, 3, 4, 5 по 3.75

Пам'яткова Книжка XVII
Конвенції СУА 3.25

Відзначки СУА 3.25

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

ГАЛУШКИ

На зміну вареникам, або як додаток до м'ясив, в українській народній кухні є дуже поширені галушки (часами вживається у нас назва "книдлі", яка походить з чеської мови). Галушки-потрава виготовлена з борошна, крупів, сира, картоплі або інших продуктів.

Варимо їх у підсоленій кип'ячій воді, як вареники, та подаємо на стіл політи гарячим маслом, смаженими на маслі тертими сухарами чи підливою.

ГАЛУШКИ З ПШЕНИЧНОЇ КАШКИ

1 і 1/2 горнятка молока
1 чайна ложечка соли
1/3 горнятка масла
1 і 1/2 горнятка пшеничної кашки
3 — 4 яйця (зележно від величини)

Молоко закіп'ятити з сіллю і маслом, додати кашку весь час мішаючи на гарячій плиті поки кашка не почне відставати від ложки. Трішки прохолодити, додавати яйця по одному, мішаючи після додання кожного яйця. Малою ложкою набирати і класти легко у кип'ячу воду. Варити 4-5 хвилин; подавати з топленим маслом, м'ясом і соусом, або, як десерт з маслом і варенням.

ГАЛУШКИ З ОВОЧАМИ

2 горнятка борошна
1 чайна ложечка соли
1 горнятко молока
1/4 горнятка топленого масла
1 яйце
1 жовток
Овочі, (сливки, яблука, вишні, абрикоси)

Просіяти борошно з сіллю. Заварити молоко з маслом, випити до муки і добре замішати, прохолодити, домісити яйце і жовток. Тістом обклеювати овочі (яблука порізати на чвертки) і варити в підсоленій воді.

ГАЛУШКИ З БІЛИМ ХЛІБОМ

4 горнятка борошна
1/4 чайна ложечка порошку до печення
1 чайна ложечка соли
1 жовток
1 і 1/2 горнятка молока
4 горнятка білого хліба, черствого, покряного в кісточку

Просіяти разом борошно і порошок до печення, додати змішані разом молоко, жовток і сіль. Все разом добре замісити і залишити "відпочати" на одну годину. Опісля домісити покряний хліб і виробити з тіста 4 валки 2 інчі в промірі. Варити у широкій ринці в 6 квартах кип'ячої води 20-30 хвилин. Після зварення легко виняти з води, покроїти на 1 інчові платки, полити розтопленим маслом.

Примітка: В повищому приписі можна змінити 1/4 чайної ложечки порошку на 1/2 чайної ложечки дріжджів.

ХЛІБНІ ГАЛУШКИ

11 горняток нарізаного білого хліба (около 1 1/8 фунта)
1 і 1/2 горнятка молока
3 — 4 яйця
1 чайна ложечка соли
1/2 горнятка топленого масла
1/2 горнятка борошна

Хліб покласти у велику миску. Полити молоком змішаним з яйцями і сіллю, додати масло. Нехай стоїть 1 годину — час від часу перемішувати легко. Додати борошно і добре змішати. Відтинати куски тіста завбільшки малої помаранчі і варити у підсоленій воді 20 — 25 хвилин. Як готові виняти з води і зразу кожно галушку роздерти двома вилками. Поливати маслом.

Примітка: У цьому приписі можна додати до тіста разом з борошном покряну дрібно в кісточку шинку або інше вуджене м'ясо — тоді до поливання уживаємо топлону вудженку замість масла.

Продовження ЩО ЧИТАТИ

Матеріали конгресу української вільної політичної думки. Серія Б. Збірник ч. 1-3. Новий Ульм, 1974-1977 3 томи.

Руденко, Микола. Хрест. Поема. Балтимор-Торонто, Укр. Вид-во Смолоскип ім. В. Симоненка, 1977 не пагіноване. (Бібліотека Смолоскипа ч. 24)

Українське дошкілля. Збірник Виховних матеріалів для українських родин і дитячих садків. Редакція: **Ярослав Чумак.** Мистецьке оформлення Р. Багаутдин, Е. Козак та ін. Торонто, Укр. вид-во "Добра книжка", 1977. 471 стор. коль. та чорно-білі ілюстр. (Серія: Добра книжка ч. 208)

Черненко, Олександра. Михайло Коцюбинський — імпресіоніст. Образ людини в творчості письменника. Нью-Йорк-Мюнхен, "Сучасність", 1977. 143 стор. Бібліографія, стор.: 129-142.

Чуб, Дмитро. Стежками пригод. Оповідання, нариси, вірші. Мельборн, Укр. вид-во "Просвіта", 1975. 119 стор. ілюстр.

Яценко, Г. М. Останні слобожани. Н. Й., Вид. укр. мисливського та рибальського т-ва "Тур", 1977 156 стор.

Harasowska Marta., Olhovych, Orest., ed. The International Sakharov Hearing. Baltimore-Toronto, Smoloskyp Publishers, 1977. 335 p.

Kostash, Myrana. All of Baba's Children. Edmonton, Hurting Publishers, 1977. 414 p. Bibliographical notes p. 401-414.

The Ukrainian Herald. Issue no. 6; Dissent in Ukraine. An Underground Journal from the Ukraine. Introd. by Yaroslav Bilinsky. Baltimore-Paris-Toronto, Smoloskyp Publishers, 1977 215 p.

Teliha, Olena Boundaries of Flame. A Complete Collection of Poetry. Compiled and translated by Orysia Prokopiw. Baltimore-Toronto, Smoloskyp Publishers, 1977 134 p. Text in Ukrainian and English.

Wacyk, Nicholas Ivan Franko: His Thoughts and Struggles. New York, The Shevchenko Scientific Society, Inc., in the U. S. A., 1975. 114 p. Bibliography, p. 97-107

Stefanyk, Basilio, Hijos. Introduccion y Traslacion: **Jorge Kyshakevych.** Pittsburg, Imprenta Grafica Colegio de Bellas Artes, Universidad Carnegie, Mellon, 1975. 50 p. This copy is no. 146 of an edition of 200. Text in Ukrainian and Spanish

ХЛОП'ЯЧЕ ВБРАННЯ З БОЙКІВЩИНИ

Анна Кульчицька з Чикаго, яка походить із села Посіч на Бойківщині, зладила це вбрання для хлопчика так, як його шили й вишивали в її рідному селі. Воно виконане з панамі, бо іншого пригожого полотна тут немає. А в краю виконувалося його з сільського полотна.

1. **Сорочка.** На рисунку бачимо пошиту сорочку й штани так, як вони скроєні і прикрашені. Замітне те, що на плечах (раменах) сорочки є вміщений чотирикутник, вишитий малою

вставкою і ще двома рівнобіжними смугами. Цей чотирикутник (можна вазвати його напліччям) обведений довкруги рідкою обміткою. За допомогою тієї обмітки він потім з'єднується зі станком. Спосіб з'єднання нарисований на обгортці, як і ціле напліччя. Вся вишивка виконана чорним кольором.

При шії сорочка викінчена стоячком (обшивкою), а він прикрашений різними стібами, як подано на обгортці. Подібно вишиті михавки

(манжети). Спереду комірець застібується на гудзик.

2. **Штани.** Долішній край ногавиць вишитий подібно, як михавка. Хоч із зовнішнього краю немає ніякого шва, проте там уміщена вишивана смужка для прикраси. На обгортці поданий спосіб вишиття. Проти себе уміщені дві обмітки, а середина виповнена косичкою ("плетеною лапкою").

Вгорі штани викінчені рубцем, крізь який протягнуто гумку.

КРІЙ ВБРАННЯ ДЛЯ ХЛОПЧИКА

На рисунку докладно позначено частини, з яких складаються сорочка і штани. Це клясичний т. зв. "прираменний" крій української сорочки, зібраний при шії. Крій штанів спрощений, як для дитини. Для дорослого чоловіка вставляли звичайно клин із полотна у кроку.

Треба зазначити, що крій сорочки і вишивані прикраси для дорослих чоловіків так само виконувались, бо помітної різниці між вбранням дорослих і дітей не було. Вишиване напліччя (вставка) у чоловіків — це особливість Бойківщини.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ДІТРОЙТ, МІЧ.

Другий рік працює Округна Управа під проводом енергійної, ділової голови Роми Дигдало. Добре налагоджена система праці діє справно і дає позитивні висліди.

Виховна референтура старається нелиш втримати, але розвинути п'ять існуючих на терені Дітройту світличок і з новим шкільним роком приєднати якнайбільше дітей.

Розуміючи незавидну долю старших, самотніх людей, Округа запланувала побудувати "Дім для старших віком" Будівельний комітет при Округній Управі зробив цього року перший крок — закупив 6 акрів землі. Одна особа додатково дарувала ще один, за що широко дякуємо. — Віримо, що спільними зусиллями СУА при допомозі людей доброї волі здійснимо наш план.

На будівельний фонд призначено дохід з двох цьогорічних імпрез — пікніку і фестивалю.

Пікнік відбувся 6 серпня на парадній оселі коло Понтіяку. Завдяки добрій підготовці, жертвенності спонзорів і жертводавців та гостей пікнік був успішний.

Традиційний фестиваль 27 — 29 серпня увінчався подвійним успіхом — фінансовим і великим пропагандивним значінням. За Етнічну галерію була відповідальна Округна Управа. Мистецька виставка, що нею займалася референтка мистецтва Марія Ткачук, притягала багато глядачів своїми гарними і цінними експонатами. Одна стіна галерії була заповнена знімками політичних в'язнів, відозвами в їх обороні і статтями про сучасні відносини в Україні. Вона збуджувала велике зацікавлення, відвідувачі задержувалися довше читаючи з зацікавленням. Назовні Етнічної галерії зорганізовано показ виконання писанок, вишивання і різьби. — Великим попитом втішалася мапка, що вказувала положення України. — Все це вимагало чимало труду, але ми не жаліємо, бо відчуваємо, що сповнили обов'язок Союзнок. Фестиваль відвідав губернатор Мілікен. СУА вручив п. Мілікен дарунок.

Склад нової управи вибраної на округному з'їзді 26 лютого 1978 р. сидять зліва: О. Лісківська — культурно-освітня, Р. Дигдало — голова, І. Рожанковська — голова СУА, Л. Колодчин — заступниця голови, С. Гейзен — заступниця голови. Стоять: І. Чучман — пресова, Я. Сени — музейна, М. Тарнавська — касирка, О. Лончина — виховна, М. Йонович — кореспонденційна секретарка, М. Ткачук — мистецька, М. Слейбі — голова Контрольної комісії.

Newly elected members of Detroit Regional Council with Mrs. Rozankowsky — president et UNWLA

В пропагандивних цілях зимою влаштовано одномісячну виставку в Музеї в Лінкольн Парку.

Округна Управа стала членом Федеральних Жіночих Організацій. — Взяла участь в балю Спадщини, на яким уряджено малу мистецьку виставку.

Чимало часу присвятила Округна Управа Конвенції. Зорганізовано спільну подорож 16 делегаток, 2 членок Головної Управи і 1 гостя. На Конвенції СУА Округна Управа дістала признання за успішну організаційну працю і приєднання найбільшого числа нових членок. 5-ий Відділ за приєднання найбільшого числа членок у Відділі. Подяку за щедрі пожертви на Український Музей одержали 58-ий Відділ, який зложив 1000 дол. і Округна Управа яка зложила 500 дол.

5-ИЙ ВІДДІЛ ІМ. КНЯГИНИ ОЛЬГИ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

Загальні збори відбулися 15 січня 1978 р. На ширших сходах, що відбуваються кожного місяця, крім вакацій, перечитується і передискутується письма і обіжники Головної і Округної Управ і інших організацій та уклада-

ється план праці. Культурно-освітня референтка читає доповіді про українських визначних жінок.

Відділ має 60 членок. Дві членки входять до Будівельного комітету при Округній Управі.

В січні влаштовано святочний обід з нагоди Йордану, з програмою.

В березні зорганізовано продаж печива.

Більшою імпрезою був обід з нагоди Дня Матері на якому Олена Климишин виголосила доповідь: "Наше відношення до Декади Жінки і Року Дитини"

У вакаційному сезоні зорганізовано пікнік у городі заступниці голови Теклі Гринчук. Під час пікніку Текля Гринчук поділилася з присутніми своїми вражіннями з поїздки в Україну.

На жовтень підготована столова забава.

Всі зобов'язання до Централі і Округи вирівняно. Відділ є спомагаючим членом Музею СУА. До Музею передано рушничок і вісім речей до крамнички.

Запляновано відзначити 45-ліття Відділу.

Евдокія Климишин
секретарка

23-Й ВІДДІЛ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

В склад Відділу входять старші віком жінки, що не можуть вкладати багато праці, але все є вірними членами СУА.

Неділя 23 квітня 1978 р. була дуже зворушливим днем для Відділу. В церкві Св. Івана Христителя, о. прелат М. Бохневич відправив Службу Божу за живих і пахахиду за померлих членок 23 Відділу. Численно зібрані членки стояли посередині церкви з почепленими відзнаками СУА. По відправі членки зійшлися в шкільній аудиторії на спільний обід "Матерей і Дочок" — Матері, членки 23 Відділу zorganizували в 1947 р. зі своїх дочок 58 Відділ. Того дня оба Відділи зійшлися особливо відзначити це.

При вході до аудиторії удекоровано кожному членку 23 Відділу квіткою, а перед обідом вручено всім членкам даруночок.

Голова 23 Відділу, Марія Честух просила о. прелата М. Бохневича започаткувати обід молитвою. По обіді Марія Честух з жалем відчитала імена 65 померлих членок, а всі присутні відспіванням "Вічная пам'ять" віддали їм честь і пошану за їх велику працю для СУА. Голова згадала про майже півстолітнє існування Відділу, про великий вклад праці всіх членок, про щедрі пожертви на різні українські цілі в Америці і посилки в Україну. Членки працювали доки могли, тепер не стає вже сил працювати і жертвувати як давніше, але стараються вдержати Відділ і вмерти союзнянками.

Відтак програму в честь Матерей перевела бувша членка управи 58 Відділу Ольга Гобчик. Вона представила гостей: о. прелата М. Бохневича, о. В. Климчука, о. І. Лазара, о. В. Ручгі, голову Округи Р. Дигдало, бувшу членку Головної Управи А. Вокер. Програму започаткувала Таня Сепел деклямацією поеми "Рідна мати моя" Описля Колін Фітсімонс відспівала дві пісні для Мами і Бабуні — Марії Честух. Ці точки були дуже зворушливі їх виконали доні членок 58 Відділу. Хор 58 Відділу під диригентурою Олі Соловій гарно виконав "Рідна мати моя" і кілька настроєвих і жартівливих пісень. О. прелат М. Бохневич висловив похвалу 58 Відділові за вшанування своїх Матерей. Гість з Торонта, п-ні Копел

дала признання 58 Відділові за гарну програму. О. І. Лазар молитвою закінчив цю небуденну імпрезу.

Анастасія Королишин
секретар

26-Й ВІДДІЛ, ГЕМТРЕМК, МІЧ.

30 жовтня 1977 р. в залі парафіяльної школи святочним обідом відзначили ми 45-ліття Відділу. Свято відкрила голова Відділу і привітала присутніх: о. Фединяка, голову Округної Управи Р. Дигдало, членку Головної Управи А. Вокер, почесну голову Відділу К. Хомяк, всіх сюзьянок і гостей, що численно зійшлися на свято. Присутні відспівали гімн СУА. Отець Фединяк перевів молитву і побажав успіхів у дальшій праці. По обіді на прохання голови Відділу всі мовчанкою вшанували пам'ять 52 членок, що відійшли від нас протягом 45 років. Відтак К. Кобаса представила К. Хомяк, довголітню членку і секретарку, бувшу голову, а тепер почесну голову Відділу і передала їй дальше ведення програми. К. Хомяк представила основниць Відділу: Марію Васко, Юлію Чайківську, Юлію Кульчицьку і Теклю Голенду. Вона згадала про тяжкі початки праці у Відділі. Мимо того жіноцтво горнулося до організації і в короткому часі Відділ нараховував 100 членок. Описля секретарка Мадич звітувала докладно про 45-літню працю Відділу С. Лужецька віддеклямувала "В 45 річницю Відділу", що написала К. Хомяк і вірш Уляни Кравченко. Описля промовляли: А. Вокер і Р. Дигдало, які висказали Відділові признання за велику і жертвенну 45-літню працю та побажали успіхів у дальшій праці. К. Хомяк прочитала імена 18 попередніх голів Відділу. Представлено також голів і делегаток інших Відділів і організації: Сестрицтва, Просвіти і Золотого Хреста. Голова К. Кобаса подякувала всім за участь. Відспіванням "Ще не вмерла Україна" закінчено це скромне свято.

В лютому щороку Відділ уряджує свято своєї патронки Ольги Басараб. Цього року 19 лютого відправлено заупокійну Службу Божу. Відтак членки і гості зійшлися в шкільній залі на святочний обід і коротку програму. Голова К. Кобаса привітала всіх присутніх і попросила о. Височанського перевести молитву. По обіді хвилиночку мовчанки вшанували

пам'ять Ольги Басараб і всіх наших Героїнь. Святочну промову про Ольгу Басараб та українських жінок, які і до сьогодні віддають своє життя за Батьківщину, виголосила Маруся Бек. Деклямувала С. Лужецька. Гімном СУА закінчено це вдале свято.

На Зелені Свята, як щороку, була відправлена Служба Божа за здоров'я всіх членок і пахахиди за померлих. Потім відбулося прийняття для членок і гостей. В цей день відчитуємо імена всіх членок, що відійшли від нас.

Улаштовано один продаж печива.

Ширші сходи скликається, як заходить потреба. Частіше відбуваються сходи управи.

Стефанія Лужецька
пресова референтка

63-Й ВІДДІЛ ІМ. СОФІЇ РУСОВОЇ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

Від січня до серпня 1978 р. Відділ відбув 3 сходи управи і 3 ширші сходи. Темою перших, ширших сходин були "Вражіння з поїздки по Україні" Кілька членок були останньо в Україні і поділились своїми вражіннями Рівночасно уряджено малу виставку речей привезених з Рідних Земель. Вечір був дуже цікавий.

В квітні Відділ мав святочні сходи з референтом Ірини Іваницької "Великодні звичаї" Відповідний вірш відчитала наша артистка Оля Федчишин.

В травні Відділ влаштував ширші сходи з нагоди Дня Матері. Тим разом вручено квіти членкам, які не мають дітей. Членки ці були мило заскочені і зворушені.

При кінці травня 3 делегатки взяли участь у Конвенції СУА.

В червні Відділ відбув свій річний пікнік, прихід з якого призначено на зобов'язання до Централі.

Тепер хоч це вакації йде підготовка до Вишиваних вечериць.

Ярослава Казанівська
пресова референтка

**СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
"НАШОГО ЖИТТЯ"**

76-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. НАТАЛІЇ КОБРИНСЬКОЇ, ДІТРОЙТ, МІЧІГЕН.

76 Відділ СУА ім. Наталії Кобринської у Ворені відмітив у 1978 році свій 15-ий Ювілей. Цей рік був багатий в імпрези та святкування.

15-річчя нашого Відділу відсвяткували ми 20 травня 1978 р. ширшими сходами, на які запросили наших чоловіків і представниць інших Відділів та Голову Окружної Управи. Після вечери відбулася гарна програма переплітана привітаними. Скоро і приємно проминув нам час.

У квітну суботу ми влаштували на Оакленд-Мол шапінг-сентер Великодній Базар. Для збагачення програми і освідомлення покупців про багатство української культури, о 4-ій год. після полудня відбулася великодня програма студентів і студенток нашої Української Вищої Школи Непорочного Зачаття, як теж показ писанок. Ми раділи моральним і матеріальним успіхом базару.

У серпні взяли ми участь в Українському Фестивалі. Чистий прихід з продажу призначили ми на Будівельний фонд Дому СУА для старших віком людей у Дітройті.

Марта Василькович
голова.

81-ИЙ ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

В цьому році Відділ послідовно продовжує працю попередніх років.

Нашою гордістю є збірка 50 мініатюрних народних і історичних строїв, що поширює українське ім'я між чужинцями.

17 січня Відділ влаштував мистецький вечір у міській бібліотеці Дітройт — Захід. Виставка охоплювала нашу збірку книжок про Україну переважно в англійській мові, українських музичних інструментів, зразків вишивок і різьби. Відвідувачі, переважно чужинці з цікавістю і захопленням оглядали експонати, просили про докладніші пояснення. В другій частині вечора висвітлено прозирки з поїздки на Україну з коментарями Маріяни Лісківської, доні нашої членки. Висвітлено також прозирки писанок і спосіб їх виконання. Присутні жаліли, що виставка тривала лиш один вечір і їх рідня і знайомі не могли її оглянути.

76 Відділ СУА ім. Наталії Кобринської.
UNWLA Branch 76 in Detroit (patron: Natalia Kobrynska).

В травні зорганізовано малу виставку, що тривала цілий місяць в бібліотеці Дірборну. В окремих габльотках уміщено писанки, вишивки, зразки гуцульської різьби і кераміки й 5 ляльок з нашої збірки. На закінчення відбулась виставка цілої збірки, яку оглянуло около 500 осіб. Признання за велику мистецьку вартість виставки і красу її експонатів дістали ми від бібліотечної координаторки виставок і численних глядачів.

З успіхом проходить праця в виховній ділянці. Відділ вже кілька років опікується світличкою, де два рази тижнево відбувається навчання. Учителькою є теперішня наша голова Тетяна Назаренко.

Суспільна референтка відвідує старших віком у приюті. Зібрано уживані речі і вислано два пакунки до Бразилії. Оба пакунки оплачено з грошей, які призначила на ту ціль Олена Папіж, резигнуючи з прислужуючих їй коштів подорожі, як делегатки на Конвенцію СУА.

В Конвенції взяли участь дві делегатки.

Відділ бере участь в імпрезах інших Відділів і організацій. Членки помагали Окрузі на пікніку і фестивалі.

Внутрішнє життя Відділу включає відзначення деяких святочних днів доповідями культурно-освітньої референтки і короткими програмами.

Ірина Чучман
пресова референтка

МОЛОДЕЧИЙ ПІВДІДІЛ 81-ГО ВІДДІЛУ

Самостійним Відділом стали ми в травні 1978 р., окремого числа ми ще не маємо. Відділ начислює 16 членок. В склад управи ввійшли: голова — Ліда Пакула, заступниця — Оріся Білоскурська, секретарка — Світляна Площанська, касирка — Люба Бакопулос. Референтки: організаційна — Оля Петрик, культурно-освітня — Ляна Вонсуль, господарська — Ірина Шупер, мистецька — Гена Ткач, суспільної опіки Наталка Рудницька, Контрольна Комісія — Марта Тарнавська.

Головним нашим завданням було виготовлення різних керамічних речей. Тепер стараємося розпродати ці вироби. Започаткували ми це беручи участь в "Етнічному Фестивалі" в Вестленд у травні цього року, влаштовуючи виставку нашої кераміки.

Світляна Площанська
секретарка

96-ИЙ ВІДДІЛ СУА ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ, ДІТРОЙТ, МІЧ.

(Хроніка від листопада 1977 до вересня 1978)

Відділ начисляє 40 членок. В грудні на річних зборах переобрано Ліду Качан на голову. В 1978 р. Відділ відзначає своє 10-ліття.

Coasters designed by Edward Kozak,
produced by Branch 96 in Detroit.

Підставки під склянки
видані 96 Відділом, Дітроїт
за проектом Едварда Козака

До замітніших подій у житті Відділу треба зарахувати вишивані вечерниці, що вже ввійшли у традицію й відбуваються щорічно в листопаді. Влаштує їх спільними силами 63-й і 96-ий Відділи.

Впродовж звітного періоду запрошено ряд доповідачів.

В листопаді 1977 р. Христина Козак висвітлила прозорки зі своєї поїздки в Україну та розповіла про свої враження і переживання.

В січні 1978 рік д-р Анна Бутрій виголосила інформативну доповідь з практичним показом С. Р. R. Cardio Pulmonary Resusition.

В січні до Округної Управи увійшла Марійка Ткачук, як мистецька референтка.

В березні загостила до Відділу Бет Шейфер з дуже цікавою доповіддю на тему "обстоювання своїх прав"

В травні бувший в'язень концентраційного табору в Авшвіц, д-р Микола Климишин, розказав про свої переживання, з нагоди висвітлювання фільму "Голокоуст" подав спростування обставин, у яких находилися жиди та розказав про відношення українців до жидів в таборі.

В червні Ліда Качан, одна з двох делегаток Відділу на цьогорічну Конвенцію СУА, вміло розказала про перебіг та рішення Конвенції.

В липні, вже другий рік підряд, відбулася дуже мила товариська

зустріч членок та їхніх чоловіків. Цього року гостила нас Стефа Музичка.

Членки розпочали святкування 10-ліття Відділу прогулянкою до театру. З нагоди 10-ліття намічено видати окремою книжкою сторінки "Розвага — Забава" з Нашого Життя.

Одним з найбільш вдалих починів 1978 р. було видання підставок під склянки за мистецьким проектом Ека Едварда Козака.

Членки Відділу беруть активну участь у різних ділянках громадського життя, виявляючи зацікавлення і співпрацю при виставках українського мистецтва, писанні писанок, українській дитячій літературі, українському шкільництві та в допомозі політв'язням.

РІЧНІ ЗБОРИ

10 ВІДДІЛ СУА ІМ. Л. УКРАЇНКИ У ФІЛЯДЕЛЬФІ,

Річні загальні збори Відділу відбулися 5-го березня, 1978 р. Від Округної Управи була присутня Лідія Кий. До нової управи ввійшли: Ростислава Матла — голова, Наталія Лопатинська — заступниця голови, Галина Гомзяк — секретарка, Галина Утриско — касир. Референтки: Доля Гарасевич — організаційна, Наталія Мацьків — культурно-освітня, Оксана Рудакевич — імпрезова, Ірена Петрівська і Софія Шумська — суспільної опіки, Ірена Козак і Іванна Кріль — господарські, Олімпія Гайдучок — пресова.

Контрольна Комісія — Наталія Лопатинська, Наталія Яремчишин Валентина Луців.

О. Гайдучок
пресова референтка

В наступних місяцях Відділ зобов'язався до співпраці при влаштуванні мистецької виставки в піблічній бібліотеці Сейнт Клер Шорз. Спільно з 56-ми Відділом підготує дитячу виставку "Снігова Царівна"

Відділ вплачує свої зобов'язання до Централі і Округи та підтримує "Фонд Бабусі", Запасний Фонд "Нашого Життя" та "Рідну Школу"

Квітка Іваницька
пресова референтка

Замість квітів

Замість квітів на могилу сп. п. **Анни Палюх**, матері нашої членки б. заступниці голови СУА Олі Ставничої складають на Український Музей:

По 10.00 дол. А. Різник, Х. Навроцька, М. Томоруг, О. Гнатейко, І. Ратич.
По 5.00 дол. М. Савчак, О. Кіршак, О. Процюк, І. Рожанковська, Л. Волинець, У. Любович

В пам'ять бл. п. **Анни Палюх** зложили 194.00 дол. на Український Музей:

По 25.00 дол. Каміля і Мирон Смородські, Марійка і Ярослав Мартинюки.
По 20.00 дол. Гірняки.
По 15.00 дол. Мк'Гінті
По 10.00 дол. Гладкі, Артимишини.
По 5.00 дол. о. Любомир Мудрий, Гуменецькі, Вішки, Недошитки, Гаврани, Козаки, Федусі, Маці, Яшейки, Климочки, Дудинські, Васюти, Домбровські, Ля Белля.
По 3.00дол. Нагурські.
По 2.00 дол. Глухі, Чупи, Семенюки, Безубяки.
По 1.00 дол. Юркевичі, Романців, Токарські.

НАШИМ МАЛЯТАМ

ПЕРША НАГОРОДА ЗА ПРОЗУ НА ДИТЯЧОМУ КОНКУРСІ
"ХТО МИ І ЧІЙ МИ ДІТИ?" (від 6 до 9 літ)

МАРУСЯ М. ПОДОЛЮК

ЦІП

На довгому острові, що зветься Лонг Айленд, недалеко великого міста Нью-Йорку, жив маленький синявий пташок. Мав він своє гніздечко в зеленому невеликому парку. Пташок дуже любив літати. Він часто подорожував зі своїми товаришами по цілому Лонг Айленді. Товариші звали його Ціп, бо він багато говорив-ціпав.

Одного весняного ранку Ціп сказав своїм приятелям, що думає відлетіти геть з цього місця, покинути свою хату в парку.

— Чому? — здивовано запитали Ціпа його приятелі.

— Чомусь цей парк тратить свою красу. Тут брудно. Нечемні хлопці-пустуни ламають галузки з дерев і обривають листя. Побите скло з порожніх пляшок ніяк тут не пасує — можна ніжки порізати. Навіть хробачків негоден спокійно шукати. Полечу шукати іншого краю, свіжої краси, — відповів Ціп.

Він затріпотів крильцями і відлетів. Здалека товариші почули Ціпа голос:

— Напишу листа. Прощайте! Ціп... цві... ринь...

Довго летів Ціп. Летів понад землею і через море, аж прилетів до Африки.

— Тут так гарячо, такі густі джунглі, якісь дивні звірі! Навіть птахи не такі, як на Лонг Айленд, — заціпав сам до себе Ціп.

Трохи далі побачив Ціп пустиню, піски Сагари. Під сонцем Африки Ціпове пір'ячко гріло його як теплий кожух.

— Ні, не мені тут жити!

Переночував Ціп ще одну ніч, відпочив і на другий день рано поснідав та вилетів далі в дорогу.

Довго він блукав по світі, оглядав чужі країни. Він бачив багато гарних, цікавих, та чомусь жадна земля не припала йому до вподоби. Все чогось бракувало. Бідний Ціп вже тратив надію і силу. Ледве-ледве його крильця рухалися. Раптом обезсилений Ціп присів на якомусь дереві. Вже смеркало. Ціп був дуже голодний, але ще більше втомлений. Він заснув твердим сном.

Рано Ціпа пробудили голоси пташок. Він пригадав собі свою довгу мандрівку і застрашено та непевно почав розглядатися.

— Що це мені сниться?! — Ціп заплющив очка і за хвилину знову їх відкрив.

— Ні, це дійсність. Це якась надзвичайна краса!

Ціп бачив чудові гори, покриті густими соснами і полянками. Полянки виблискували зеленими відтінками до золотого сонця. Недалеко в долині плила синя річечка. За річкою стояли маленькі білі хатки. Довкола хаток росли овочеві садочки з яблунами, грушами, вишнями і сливками. Місцями навіть зеленіли горіхові дерева. (Ціп пригадав собі, що бачив такі дерева коло одної хати на Лонг Айленд).

— Буде для мене "пишна" їда, — подумав Ціп.

Перед кожною хатою росли чудові кольорові квіти. Їх запах так сильно розносився довкруги, що доходив аж до Ціпового носика. Біля напівполоманих плотиків росли високі жовті соняшники.

— Ціп...ціп... — з радости запищав Ціп, бо щойно тоді відчув голод.

Ще далше за селом жовтів лан золотої пшениці — улюблена пожива цілого Ціпового роду. Поміж пшеницею червоніли чудові маки й сині волошки. Що за чудовий синій колір, подумав Ціп і своїм очам не віврив.

— Куди я прилетів? — запитував сам себе.

Ціп злетів на землю й побачив білочку.

— Добридень, білочко! Чи могла б ти сказати мені, де я? Як називається ця чарівна країна?

— А ти, пташко, хіба не знаєш? — здивувалася білочка. — Та це ж Україна! Чудова і багата земля. А звідки ти тут взявся? — запитала зацікавлена білочка.

— Я прилетів сюди з Америки. Довго літав я по світі й шукав гарнішого краю. Думав, що ніколи вже не знайду, аж попав сюди. Тут так чудово, свіжо, що я залишуся в цьому краю назавжди.

Ціп познайомився з білочкою і розповів їй про себе й про свої пригоди. Білка сказала йому, що вона називається Безушка. Вона жалувалася Ціпові, що недобрий мисливець пострілив їй вухо. Довго вони розмовляли. Білочка скрикнула:

— Ах, яка я негостинна! Таж ти напевно дуже голодний! Ходім до моєї хати, яка є в дуплі на липі.

Ціп наївся комашок, смачного хліба і напився свіжої води з річки та ще й скупався.

— Ох, що за краса! сказав Ціп і подякував Безушці за гостину.

За той час посходилися лісові звірятка: їжак, зайчики, лисенята, білочки, а навіть волохатий ведмедик. Позліталися пташки: дятелі, сови, синички, зозулі, ластівки й багато інших птиць. Кожний бажав познайомитися з гостем. Ціп оповідав усім про життя в Америці й про своїх давніх приятелів.

Вкінці всі радо показали Ціпові ліс і допомогли йому підшукати місце на нову хатку. Це була висока пахуча ялиця, вкрита довгими бронзовими шишками. Ціпові пригадалася різдвяна ялинка в парку на Лонг Айленд. Всі добрі сусіди допомогли Ціпові скоро збудувати гніздечко.

Щойно тоді пригадав собі Ціп свою обіцянку й почав писати лист до Америки:

Дорогі мої Приятелі!

Я тужу за Вами, але дуже тішуся своєю новою хатою на Україні. Я довго літав по світі й вкінці знайшов чудову країну на самому краю Європи. Тут всі пташки й звірятка дуже гостинні й добрі. Всі мені допомогли збудувати гніздечко. Найбільше допомогла мені білка Безушка. Тут дуже чисто і затишно та ніхто не робить жадних пакостей. Всі шанують чудову природу.

Приїжджайте до мене в гості. Чекаю на Вас. Скоро відпишуйте.

Ваш друг Ціп.

Минали дні. Ціп мандрував по цілій Україні. Він бачив чудовий Київ, столицю України, купався в

ПЕРША НАГОРОДА ЗА ВІРШ НА ДИТЯЧОМУ КОНКУРСІ "ХТО МИ І ЧІЙ МИ ДІТИ?" (від 6 до 9 літ).

НАПИСАЛА ОКСАНКА АНДРУШКІВ,
народилася 27 липня 1969

Я УКРАЇНКА

Я українка,
І тато і мама,
І ціла родина,
З дому.

З Києва, зі Львова,
Та інших міст,
А бабусі із Заліщик і з Устя,
А дідусь із Городка.

Це моя Рідна Вкраїна.
"Там предки народилися,
Дай Боже, щоб воля
Була Україні нашій!"

Дніпрі. Це найбільша ріка в Україні. Він бачив Канів, де похований найбільший український поет Тарас Шевченко. Ціп летів здовж Дніпра аж над Чорне Море. Втомлений повертався через Тернопіль і Львів до своєї улюбленої ялиці в горах Карпатах. Подорожі він бачив, що тут люди сумні, а навіть діти поважні й не дуже пустотливі.

Докінчення на обороті

Одного разу запитав Ціп Безушки:

— Чи не дивно, що в такій чарівній країні живуть такі сумні люди? Вони повинні тішитися і радіти такою землею. Чому вони не співають? Чому голосно не сміються?

— Ти щойно тепер це зауважив? — здивувалася білочка. — Поясни тобі, послухай...

Довго говорила Безушка, а Ціп аж не вірив, що таке можливе.

— Ти всі люди є поневолені, не мають права кудинебудь поїхати, чи свобідно заговорити. Хоч

живуть на рідній землі, а не мають до неї права! — скрикнув Ціп.

— Але бачиш, вони не тратять надії, — потішала білка Ціпа. — Колись вони здобудуть собі волю.

Ціп подякував Безушці та рішив ніколи не переставати співати. Своім співом він розвеселяв українських дітей по цілій Україні. Ціп радів своєю хаткою, чудовою природою, пахучим лісом, а також тішився, що має добрих приятелів.

Ціп напевне ще живе на Україні і всіх розвеселяє своїм співом.

Замість квітів

Замість квітів на могилу бл. п. **Григорія Українського**, батька нашої членки Віри Мицю, складаємо 15.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

86 Відділ СУА ім. Олени Теліги в Ньюарку, Н. Дж.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Ірени Карпак-Ліськевич**, матері нашої членки Олени Лиско, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

82 Відділ СУА — Нью-Йорк

Замість квітів на могилу бл. п. **Маріяна Шевчик**, чоловіка членки 100-го Відділу СУА Ангеліни Шевчик, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

100 Відділ СУА, Картерет, Н. Дж.

У першу річницю трагічної смерті бл. п. **І. В. Кобзюра**, під час посвячення пам'ятника на могилі, зложили на Стипендійний Фонд СУА 75.00 дол.: **Л. З. Бобовники — 25.00 дол., Людмила Морозова — 20.00 дол., Ольга Кобзюра — 30.00 дол.**

У світлу пам'ять моєї приятельки бл. п. **Ярослави Греньків**, що померла у Вінніпегу (Канада), складаю, замість квітів на її могилу, 10.00 дол. на Стипендійний Фонд у Бразилії.

Марія Голуб, Каламазу, Міч.

У світлу пам'ять милих подруг із коломийського Пласту бл. п. **Дарки Сіак-Кубійович** та бл. п. **Оришки Шпайло-Бованко** складаємо 20.00 дол. на запасний Фонд "Нашого Життя"

**Ірена Попович-Крамарчук і
Наталія Стефанів-Чапленко**

Замість квітів на свіжу могилу сл. п. **Лесі Дзядів Гут-Кульчицької** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

**Марія Ржепецька
і Оленка Шиприкевич**

Замість квітів на могилу сл. п. інж. **Юліана Муссаковського** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Дарія і Роман Столярчуки

Замість квітів в сумну річницю смерті нашого незабутнього батька і дідуна сл. п. **Івана Дороти**, складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

**Елісавета Казимира з родиною
Ріджайна, Саскачеван (Канада)**

У пам'ять свого сина **Ольгерда Володимира** на Пресовий Фонд "Наше Життя" складає 10.00 дол.

Оля Калина

Замість квітів на могилу бл. п. інж. **Юліана Муссаковського** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол. складає

Ганна Коренець

Замість квітів на свіжу могилу визначної громадської діячки рогатинського повіту, сл. пам. **Люби Мурина**, складаю 10.00 дол. на "Наше Життя"

Софія Онуфрик

Замість квітів на свіжу могилу мого мужа бл. п. **Михайла Білоскурського** 81-ий Відділ СУА в Дітроїті зложив 30.00 дол. на Український Музей.

Мелянія Білоскурська

Замість квітів на могилу бл. п. **Анни Палюх**, складаємо 20.00 дол. цеглину на Український Музей.

**Родина Звонк
Монтреаль, Канада**

Замість квітів на свіжу могилу Найдорожчої сестри сл. п. **Люби Хижек**, котра померла у Львові, складають 25.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, через 17 Відділ СУА в Маямі.

Олена і Іван Кусій

Замість квітів на свіжу могилу нашої дорогої свахи бл. п. **Анни Палюх** складаємо 25.00 дол. на Український Музей.

Люба і Юрій Артимішин.

У світлу пам'ять бл. п. **Мартусі Наумик** складають 20.00 дол. на Український Музей.

Наталія Єрега і П. Стойко.

В пам'ять нашої Дорогої і незабутньої приятельки сл. п. **Леонії Слюзар** складаємо 20.00 дол. на Український Музей.

Марія і Антін Слободян

Замість квітів на свіжу могилу сл. п. **Анни Палюх** складають 20.00 дол. на Український Музей.

Малина і Корнель Дзюба та Богдан Ставничий.

Замість квітів в пам'ять сл. п. **Анни Палюх** складають 20.00 дол. на Український Музей.

Бирт і Христя Дзюба-Бравн.

Замість квітів на могилу сл. п. д-р **Степанії Коренець**, своєї товаришки складає на Український Музей 10.00 дол.

Д-р Галина Янішевська

В пам'ять моєї кривної бл. п. **Теофілі Дмитеркової** складаю 10.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку
Борислава Бабак.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЖЕРТВОДАВЦІ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

за час від 1 січня до 30. червня 1978 р.

142.00 дол.
11 Відділ СУА

133.00 дол.
1 Відділ СУА

60.00 дол.
56 Відділ СУА

По 50.00 дол.
2 Відділ СУА
86 Відділ СУА
Василь Левицький — Фінікс
Стефанія Савицька — Торонто

30.00 дол.
Зірка Пришук — Плейнфілд

28.00 дол.
І. Цісік — Озон Парк

По 25.00 дол.
21 Відділ СУА
83 Відділ СУА
10 Відділ СУА

По 20.00 дол.
100 Відділ СУА, Лев й Оксана Щури —
Нью-Йорк.

16.00 дол.
92 Відділ СУА

По 15.00 дол.
К. Надіяк — Монреаль, Лена Іваницька —
Нью Йорк, Лідія Лугова — Мон-
реаль.

По 11.00 дол.
Л. Рудницька — Вінніпег, Н. Мандру-
сяк — Савт Орендов.

По 10.00 дол.
Марія Мулкевич — Балтимор, Ольга
Гной — Галівуд, Олена Небожик — Ед-
монтон, Марія Овчинник — Гайленд
Парк, Марія Стиранка — Торонто,
Людмила Сердюк — Трентон, Кость
Мацелінський — Льюрейн, 26 Відділ
СУА.

8.00 дол.
Ярослава Хархаліс — Торонто

7.00 дол.
Люба Куць — Едмонтон

6.00 дол.
Дарія Нагніт — Канада, Марія Мару-
сяк — Філядельфія

По 5.00 дол.
35 Відділ СУА, Стефанія Калишук —
Трентон, Я. і І. Барусевич — Джексон
Гайтс, Ярослава Гергел — Парма, Ві-
ра Мазяр — Мейпелвуд, Анна Вітреч —
Амстерсбург, Марія Кудля — Ам-
терсбург, Олена Войтович — Пляно,
Дарія Темник — Канада, Катерина Ва-
силькевич — Юлія Фліс —
Потакет, Волтер Чорній — Сан Дієго,
Інна Мізенко — Річтон, Стася Зизно-
мірська — Вестал, Христина Ялова —
Сиракузи ЛУКЖ — Канада, Ірена Лі-
тинська — Віндсор.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невірливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 - 1 по полудні від 3 - 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533 - 4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

По 4.00 дол.
Магдалина Квас — Кергонксон, Анізія
Струць — Чікаго, Надія Дзигзан — Чі-
каго, Лідія Гера — Плейнфілд, Окса-
на Луцька — Вудсайд, Катерина Ле-
пак — Найек Текля Приймак — Лон-
дон/Канада, Володимира Брикович —
Філядельфія, Марія Мудрак —
Бруклін, Стефанія Салдан — Нью
Йорк, Дарія Жарська — Асторія, С.
Хомяк — Дітройт, Ярослава Фурма-
нюк — Чікаго, Марія Погорецька —
Нью Йорк, Віра Кушнір — Йонкерс,
Ольга Ласка — Воррен, Корнелія Со-
бол — Гартфорд, Ст. Богославець —
Моріставн, Надія Карачевська — Йон-
керс, Наталія Мітрінга — Джексон
Гайтс, Катерина Бук — Гантер, Марія
Булавка — Балтимор, Марія Франко —
Ньюарк, Наталія Стефанів — Віліям-
сбург, Анна Рак — Нью Йорк, Марія
Кесала — Чікаго, Лена Басюк — Фо-
рест Парк, Христина Блазенко —
Кліфтон, С. Михайлишин — Балті-
море, Галя Гарасимчук — Нью Гейвен,
Юлія Гробельська — Канада, Окса-
на Верига — Торонто.

По 3.00 дол.
О. Целевич — Нью Йорк, Богдан Сла-
бий — Мейн, Марія Палідвор — Нью
Йорк, Марія Гришко — Йонкерс, Зіна
Захарченко — Нью Йорк, Ольга Кар-
вал — Філядельфія, Стефа Цегель-
ська — Парма, Марія Футей — Парма,
Стефанія Лукомська — Нью Гейвен,
Наталія Пеленська — Кліфтон, Олена
Лукашевська — Нью Йорк, Марія Са-
вицька — Нью Джерзі, Марія Семян-
чук — Чікаго, Любов Роговська — Ір-
вінгтон, Ірена Балюта — Боффало,
Ірена Кашубинська — Клівленд, Кате-
рина Макух — Канада, В. Басладин-
ська — Парма, Валентина Цурковська
— Чікаго, Зоя Плітас — Торонто, Оль-
га і Юлія Муссаковські — Ірвінгтон.

По 2.00 дол.
Анна Ваславська — Форест Гилс, Сте-
фан Евчук — Бінгемтон, В. Михай-
лів — Честер, Н. Караман — Ленсдейл,
Ляриса Музичка — Кентон, Марія
Кравченко — Стерлінг, Пелагія Кулик
— Рочестер Софія Колустинська —
Парма, Ольга Мартинюк — Чікаго, Та-
мара Крижанівська — Клівленд, Б. Ми-
хайлів — Бетлегем, Ольга Лузняк — Чі-
каго, Анна Янко — Джонсон Сіті, Ка-
терина Горбачевська — Канада, Евге-
нія Петрик — Торонто, Ірена і Теодо-
зій Сеньковські — Філядельфія.

По 1.00 дол.
Марія Пятка — Нью Йорк, Василь Ко-
стрицький — Філядельфія, Катерина
Марків — Філядельфія, Катерина Кох
— Джерзі Сіті, Клавдія Салюк —
Джерзі Сіті, Олена Филипович — Фі-
лядельфія, Катерина Ковбаса — Гем-
тремк, Наталія Клецьор — Канада, Ма-
рія Томоруг — Кренфорд, В. Василик
— Бруклін, Іванна Гординська — Чі-
каго, Люба Шеремета — Чікаго, Марія
Даниш — Нью Йорк, Анна Дика —
Бронкс, Анна Фіціяк — Філядельфія,
Ева Олійник — Філядельфія, Іванна
Пенкальська — Філядельфія, Гелена
Петрів — Філядельфія, Анна Поспо-
лита — Філядельфія, Франка Крав-
ченко — Філядельфія, Анна Бута —
Філядельфія, Анна Одуляк — Ліндчи-
рет, Стефа Цюлко — Джерзі Сіті, Н.
Обаришин — Кю Гарден (Key Gar-
vuty), Стефанія Савчук — Нью Йорк,
Барбара Бачинська — Нью Йорк, Оль-
га Гаєцька — Нью Йорк, Надія Ку-
шнич — Нью Йорк, Марія Томоруг —
Нью Йорк, Ольга Мазур — Чікаго,
Юстина Коробій — Фініксвіль.

Жертводавці на Пресовий фонд
журналу "НАШЕ ЖИТТЯ", які скла-
ли свої пожертви як: подяки,
побажання, привіти чи "Замість квітів"
є проголошувани кожнього місяця.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

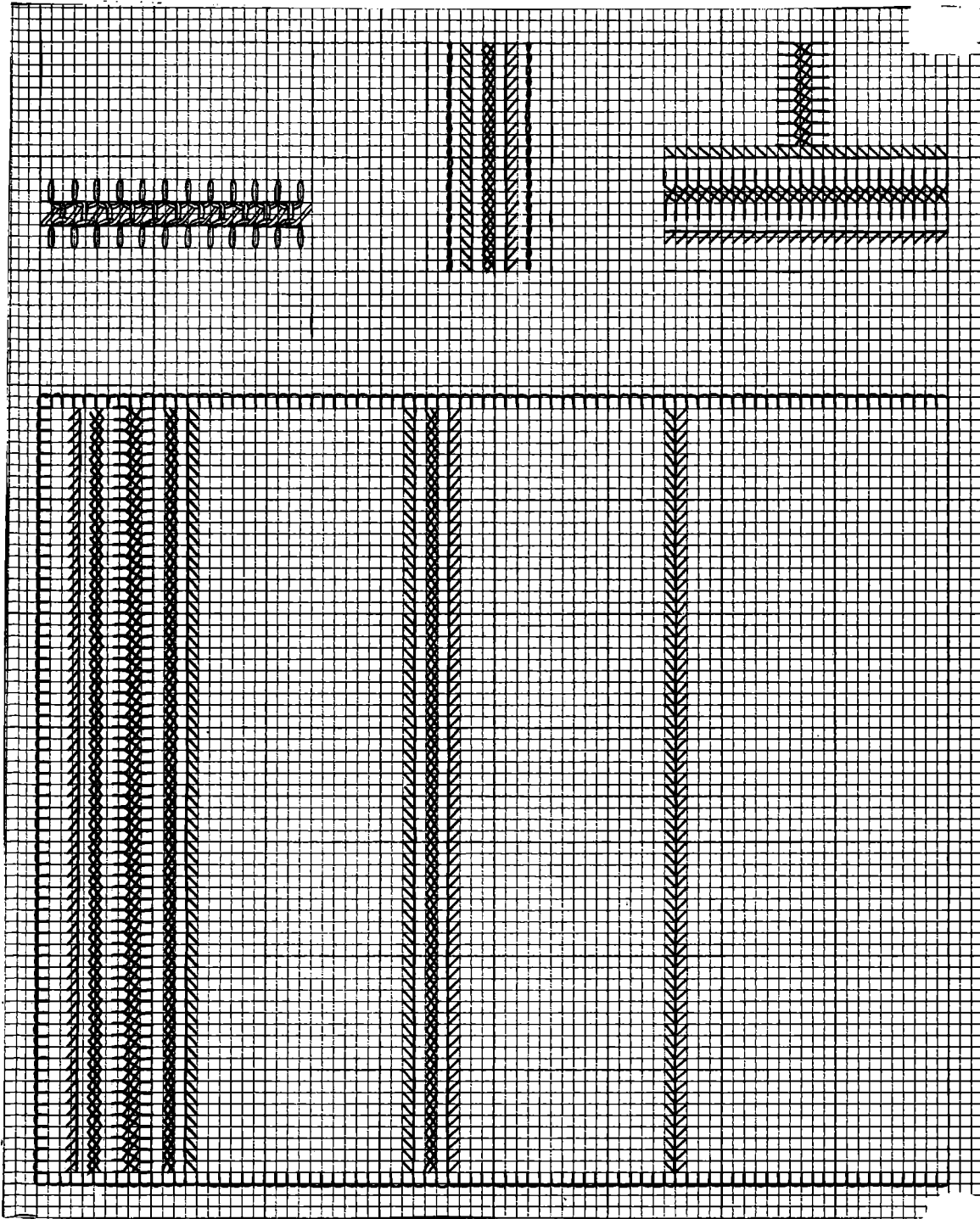
12-ИЙ ВІДДІЛ СУА, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

На Річних Зборах 22-го січня 1978
р. вибрано нову Управу: Неоніла
Винярська — голова, Олександра
Кусяка — заступниця голови і пред-
ставниця до УЗО-УККА, Надія Дейча-
ківська — протоколярна секретарка,
Евгенія Гіщинська — кореспон-
денційна секретарка, Дарія Городи-
ська — касирка.

Референтки: Анна Завадівська і
Дарія Федорів — виховні, Неоніла
Когут і Дарія Древницька — сус-
пільної опіки, Ірина Сахно і Лідія
Вирста — господарські, Евгенія Гіщи-
нська — преси, Контрольна Комісія:
Люба Дармохвал — голова, Юлія Трач
і Дарія Войтина — члени.

Евгенія Гіщинська
пресова референтка

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Великий чотирикутник уміщений на плечах (раменах) чоловічої сорочки. Обведений звичайною рідкою обміткою. Перший ряд скраю — це рублення "під рубель". Другий ряд — це "плетена ланка" (косичка). Третій (найширший) складається знов з рублення "під рубель" прямого з обох боків, а посередині знов "плетена ланка". Дальші ряди подібно виконані.

Лущення напліччя зі станком виконане за допомогою обосторонніх обміток, через петлі яких протягнена потім нитка.

Опис усіх тих стібів знаходиться в "Н.Ж.", 1975, чч. 8 і 10.